



KYMIYHTYMÄ

SISÄLTÖ

- 1 Suuntaviivoista käytännön toimenpiteisiin
- 2 Soinlahdessa sahataan Kainuun puuta — ja tehdään tiiliä Ylä-Savon savesta
- 8 Pörssijohtaja Raimo Ilaskivi: Osakesäästäjänä omakin väki
- 10 Uuden työterveyskeskuksen rakennustyöt alkavat
- 13 100-vuotiaan Kymin Uittoyhdistyksen historiikki valmistunut
- 14 Teollisuuden tarkastelua 1950-luvun näkökulmasta taakse- ja eteenpäin
- 21 Juantehtaan tulevaisuudesta välähdys juankoskelaisille
- 22 Järjestöjen kuulumisia
- 23 Mitä kuuluu?
- 24 Tästä puhutaan
- 26 Irti tupakasta
- 27 Pitkäaikaisesti palvelleita
Merkkipäiviä
- 28 Manan majoille

Kansikuva:

Verlan päärakennus 'Patruunan pyntinki'. Rakennuksen sisäpuolella on parhaillaan käynnissä huomattavia korjaus- ja uudistustöitä.

Foto: Tuomo Pitkänen.

Kansipaperi: Kymex Blade Litho 135 g/m²
Arkit: Kymin Griffin Matt 115 g/m²

NEUVOTTELUKUNTA

Kuusankoski: Niilo Vepsäläinen, Paavo Toivonen, Eino Pörsti, Jouni Irjala, Leila Taavitsainen ja Eero Niinikoski

Juankoski: Aaro Torvinen, Toivo Tuunainen ja Mikko Lehto-ora

Halla: Urho Karjalainen, Jaakko Hassinen ja Lilli Olsson

Karkkila: Kalevi Aavakangas, Olavi Degerstedt, Hilja Peltola, Risto Virtanen ja Leif Lindberg

Heinola: Raili Niemelä, Antero Suni, Erko Virtanen ja Kauko Nieminen

Salo: Raimo Auranen, Toivo Niemelä, Elvi Vettenranta ja Osmo Koskinen

Santasalo: Anna-Liisa Tuomala, Raili Elo, Erkki Virtanen ja Pertti Vuorio

TOIMITUS

Kymin Osakeyhtiön tiedotusosasto
Niementie 13, 45700 Kuusankoski
puh. 47012/416, 390, 207, 315 ja 417

Päätoimittaja: Eero Niinikoski

Toimitussihteeri: Heli Kyllönen

Toimittajat: Eero Marttinen

Kari Suhonen (Kuusankoski)

Leif Lindberg (Karkkila)

Toimitusapulainen: Maritta Hanjoki

Kirjapaino: Kymin Osakeyhtiö Kouvolan Kirjapaino

Suuntaviivoista käytännön toimenpiteisiin

Henkilöstö- politiikan suuntaviivat

KYMIN OSAKEYHTIÖ

Yhtiöläisille on joulukuun alkupuolella jaettu kirjanen 'Kymin Osakeyhtiön henkilöstöpolitiikan suuntaviivat'. Tämä ohjekirjanen, jonka periaatteita sovelletaan yhtiön henkilöstökysymysten käytännöllisissä ratkaisuissa, on syntynyt perusteellisen ryhmätyöskentelyn tuloksena. Vaativan tehtävän on suorittanut sama yhtiön tuotantokomiteoiden yhteistyöelinten asettama työryhmä, joka sai helmikuussa 1972 valmiiksi yhtiön sisäistä tiedotustoimintaa selvittelevän kartoituksen. Tämän vihkosen nimeksi tuli 'Tiedon kulku Kymin Osakeyhtiössä' ja se pohjautui työmarkkinajärjestöjen kesken kesällä 1971 solmittuun sopimukseen yrityksen sisäisestä tiedotustoiminnasta.

Tuntuvasti laajemman asiakokonaisuuden työryhmä sai purtavakseen elokuussa 1973, jolloin se aloitti yhtiön henkilöstöpolitiikan kartoitustyön. Pitkällisten keskustelujen ja huolellisen punnitsemisen jälkeen ryhmä sai työnsä päätökseen kuluvan vuoden keväällä, jolloin henkilöstöpoliittinen kartoitus luovutettiin yhtiön toimitusjohtajalle hyväksyttäväksi.

Nyt valmistunut painotuote on tarkoitettu jokaisen yhtiöläisen tutustuttavaksi. Kirjasen avulla pyritään herättämään yhtiöläisten mielenkiin-

toa henkilöstöpolitiikkaa sekä sen edelleenkehittämistä kohtaan. Jotta suuntaviivoista voitaisiin päästä tarkoituksenmukaisiin ja kaikkia yhtiöläisiä tyydyttäviin menettelyohjeisiin, on tärkeätä, että jokainen yhtiöläinen syventyisi kirjasen sisältöön ja toisi tarvittaessa näkökantansa esille joko yhteistyöelimien välityksellä tai vaikkapa lehtemme palstoilla.

Henkilöstöpolitiikan jatkuva kehittäminen ja henkilöstöhallinnon menetelmien ajan tasalla pitäminen on nykyisellään ehkä vieläkin vaativampi tehtävä kuin aikaisempina vuosikymmeninä, sillä yhteiskunnan nopea kehitys, lainsäädäntö ja sopimukset ovat asettaneet niin yhtiön henkilökunnalle kuin sen johdollekin yhä ankarampia velvoitteita. Tällaisessa kehitystyössä joudutaan luonnollisesti usein tekemisiin jäykkien ja vanhentuneiden asenteiden kanssa ja siksi onkin tärkeätä, että henkilöstöpolitiikkaa on yhtiössä kehittämässä ja edesauttamassa koko yrityksen henkilökunta. Toivottavasti käsiinne saama kirjanen antaa suuntaviivat tämänkaltaiselle yhteistoiminnalle!

EERO NIINIKOSKI

Soinlahdessa sahataan Kainuun



puuta

Soinlahden tiilitehtaassa tehtiin viime vuonna yhteensä 7,8 miljoonaa tiiltä. Markkina-alueena on ollut Savo ja koko pohjoinen Suomi.

EERO MARTTINEN

Soinlahti Osakeyhtiön perustamisesta lähtien on sen toimitusjohtajana työskennellyt teollisuusneuvos *Simo Kähäri*, 65, joka asemassaan ja monipuolisella toiminnallaan on vuosien myötä kohonnut sekä savolaisen teollisuuden että suomalaisen tiiliteollisuuden merkkimieheksi.

— Ala on ollut suhdannevaihteiluille altista ja sen vuoksi yhtiön toiminnassa on ollut useita sekä nousu- että laskukausia. Työtä on riittänyt kuitenkin yllin kyllin tehtäväksi eikä joutilaita päiviä ole ehtinyt viettää. Tällaisen yrityksen johtaminen on mielestäni luovaa työtä ja juuri sen vuoksi erityisen mielenkiintoista, sanoo teollisuusneuvos Kähäri tarkastellessaan menneitä vuosia.

YHTIÖ PERUSTETTIIN TOUKOKUUSSA 1950

Elettiin syksyä 1949 kun tohmajärveläisten talousneuvos *Antti Zimmermannin*, metsäpäällikkö *Arvi Määtän* ja nimismies *Weli Ruuthin*

Sahan ja tiilitehtaan lisälmen kaupungissa käsittävän Soinlahti Osakeyhtiön koko osakekanta siirtyi syyskuun 12. päivänä 1974 Kymin Osakeyhtiön omistukseen ja se liitettiin yhtiön perustuotantoryhmän organisaatioon. Ensi vuonna Soinlahti Osakeyhtiö tulee fuusioitavaksi, joten siitä myös virallisesti tulee Kymin Osakeyhtiön Soinlahden tehdas. Tämä Ylä-Savon suurimpiin teollisiin yrityksiin lukeutuva sahalaite ja tiilitehdas-kompleksi viettää ensi vuonna myös perustamisensa 25-vuotisjuhlavuotta.

mielessä heräsi ajatus Savoon perustettavasta tiilitehtaasta. Tuolloin nähtiin Savo ja sen lähiseudut tiiliteollisuuden kannalta eräänlaisena tyhjiönä: entuudestaan niillä tienoin ei ollut tiilitehdasta eikä muiden tiilitehtaiden tuotanto riittänyt tyydyttämään niiden seutujen kysyntää.

Saadun vihjeen perusteella ottivat tiilitehdashankkeen puuhamiehet sitten yhteyttä Iisalmen maalaiskuntaan, jonka alueella tehdyissä porauksissa ja savitutkimuksissa oli todettu huomattavat määrät hyvälaatuista ja tiiliteollisuuteen sopivaa savea. Nämä alueet sijaitsivat juuri Soinlahdessa, joka on noin 10 kilometrin päässä Iisalmen kaupungin keskustasta.

Tiilitehtaan perustamista ajatellen havaittiin paikkakunnan sijaitsevan erinomaisten liikenneyhteyksien varrella vesistöjen, rautatien ja maanteiden yhtymäkohdassa. Tarvittavaa sähköenergiaakin oli tarjolla riittävästi.

Lisäksi Soinlahti todettiin maantieteellisen asemansa vuoksi sopivaksi sijaintipaikaksi myös sahalaitekoselle, jonka olemassaolo tiilitehtaan rinnalla katsottiin välttämättömäksi. Sahatoiminnasta jääviä sahausjätteitä näet voitiin käyttää tiilitehtaan tiilien kuivaukseen ja polttamiseen tarvittavana polttoainelähteenä. Sahajauholla on tiiliteollisuudessa myös toinen käyttötarkoitus. Tiilien huokoisuuden lisäämiseksi siihen aina sekoitetaan hiven sahajauhoja saveen ja hiekan lisäksi.

Näin sahalaite koettiin ikäänkuin

Teollisuusneuvos Simo Kähäri on toiminut Soinlahti Osakeyhtiön toimitusjohtajana sen perustamisesta vuodesta 1950 lähtien.



— ja tehdään tiiliä Ylä-Savon savesta



tiilitehtaan toiminnan tukijaksi ja turvaajaksi.

Tehdashanke vauhdittui kun myös Iisalmen maalaiskunta tunsu avointa mielenkiintoa tehtaan perustamista kohtaan. Maalaiskunta näki tässä mainion mahdollisuuden turvata ja edistää kuntalaistensa työnsaanti-mahdollisuuksia.

Niinpä sitten toukokuun 31. päivänä vuonna 1950 perustettiin Soinlahti Osakeyhtiö. Sen tarkoituksena on "harjoittaa saha- ja muutakin puunjalostus- sekä savi- ja tiiliteollisuutta, puutavaraliikettä sekä näiden toiminta-alojen tuotteiden myyntiä", kuten yhtiön silloinen toimintajatus kuului.

Yhtiön kotipaikkana on Iisalmen maalaiskunta, joka maalaiskunnan ja kaupungin alueliitoksen jälkeen on muuttunut Iisalmen kaupungiksi. Yhtiön osakkeenomistajia olivat pääosin Tohmajärveltä kotoisin olevat yksityiset henkilöt ja Iisalmen maalaiskunta sekä tiili- ja sahateollisuutta harjoittava Tehdasosuusliike Tohmajärvi.

Perustetun yhtiön toimitusjohtajaksi kutsuttiin Tohmajärven Tehdasosuusliikkeen teknillinen johtaja Simo Kähäri, joka jo siihen mennessä oli monipuolisesti kokenut saha- ja tiilimies.

Tiilimestari Pekka Tervola (oik.), työnjohtaja Pentti Eskelinen ja vauunkaataja Heikki Partanen tarkastelemassa tiilisaavea. Laadun varmistamiseksi savea joutuu joskus maistelemaankin.

Tiilien kuormaustapahtuu trukeilla.



TIILITEHDAS TEHDÄÄN OMISTA TIILISTÄ

Tiilitehtaan alustaviin rakennustöihin käytiin käsiksi heti kesäkuun alussa 1950. Samanaikaisesti aloitettiin myös tehdasrakennukseen tarvittavien tiilien valmistaminen kenttäoloissa. Tiilitehdas rakennettiin kokonaan itse tehdyistä tiilistä ja saatiin vesikattoon marraskuun loppuun mennessä. Harjannostajaiset pidettiin 2. joulukuuta 1950. Rakennus käsitti konehuoneet, uunihallin, keinokuivaamon, korjaamon ja tarpeelliset huoltotilat.

Huhtikuussa 1951 olivat rakennustyöt myös sisätöiden osalta lopul-

lisesti valmiit. Konetoimitusten myöhästymisen esti kuitenkin vielä tuolloin tuotannollisen toiminnan aloittamisen tehdastiloissa. Heinäkuun loppuun mennessä koneetkin saatiin asennetuksi ja tiilitehdas oli valmis tuotantoon. Se lukeutui tuolloin maamme ehdottomasti uudenlaisimpiin tiilitehtaisiin. Vuosituotannoksi arvioitiin noin 5 miljoonaa tiiliyksikköä.

SAHAUS ALKAA HELMIKUUSSA 1952

Välittömästi tiilitehtaan valmistuttua alkoivat sahalaitoksen rakennustyöt. Puinen ja kaksikerroksinen sa-

harakennus valmistui vuoden 1951 loppuun mennessä, mutta osa koneiden asennuksista ja lautatarhan teko siirtyivät vuoden 1952 puolelle. Sahaustoiminta voitiin aloittaa helmikuun 12. päivänä 1952.

Saha suunniteltiin 2-kehysahaa käsittäväksi sahalaitokseksi, johon aluksi sijoitettiin kuitenkin vain yksi kehysaha. Sahan suunnitteli dipl.ins. *Ruben Carlberg* Karhulasta.

Tiilenpolttajat Joonas Härkönen, Vilho Kononen ja Aili Partanen ovat vanhoja soinlahtelaisia ja tiilialan ammattilaisia.



Kaikki rakennustyöt tehtiin yhtiön omin voimin ja johdolla. Rakennuksilla oli ajoittain töissä lähes 100 henkilöä. Rakennustöihin kuten tehtaan tuotannolliseen toimintaan saatiin työväki pääosin lähiympäristöstä. Tehtaan henkilökunta on ollut luonteeltaan tämän vuoksi pysyväistä. Paikallisesta väestöstä koulutettiin työntekijät myös tehtaan vaativampiin töihin.

ALUKSI ILMENI TOTTUMATTOMUUTTA

Yhtiön ensimmäisissä toimintakertomuksissa on mainintoja silloisen työväen esimerkillisestä ahkeruudesta ja innosta, jolla he kävivät töihinsä käsiksi. Toimintakertomusten mukaan työväen edistymistä on seurattu, koska muutaman toimintavuoden jälkeen on toteamus, että "työväki on edistynyt ammatitaidossaan erittäin hyvin". Myös johdon ja työntekijöiden välinen suhde on ollut hyvä ja työrauha on säilynyt moitteettomana.

Kaivinkoneenkuljettaja Väinö Repo on ollut Soinlahti Osakeyhtiön palveluksessa sen perustamisesta lähtien.

Tiilien lajittelu tapahtuu tiilivarastossa.



Näin todetaan tilanne yhtiön alkuvuosina ja saman linjan vakuutti teollisuusneuvos Kähäri jatkuneen yhtiössä koko sen lähes neljänneksivuosisadan pituisen toiminnan ajan.

Vaikka paikkakuntalaiset olivat innostuneita tehtaan tarjoamaan työhön, puuttui lähes kaikilta heiltä tottumus tehdastyöhön ja sen säännöllisyyteen. Niinpä alkuvuosina joskus saattoi sattua, että jonain hyväksi havaittuna kalastus- tai marjastuspäivänä useat tehtaalaiset olivatkin menneet työn sijasta kalaan tai marjaan.

Vähitellen kuitenkin työ neuvoi tekijäänsä ja omavaltaiset lomat loppuivat. Näin kerrotaan.

UUDET LAHTEVAT VIERIMÄÄN

Tiilitehdasrakennuksen ja sahalaitoksen valmistuttua sekä tuotannollisen toiminnan pyörähdettyä käyntiin, alkoivat uudet vieraat ja tuotanto toimia Soinlahti Osakeyhtiösäkin arkipäivän rutiinilla. Yleismaailmalliset tilanteet heijastuivat myös Ylä-Savon yrittäjiin, joista Soinlahti Osakeyhtiö kohosi pian suurimpien joukkoon.

Vaikka esimerkiksi jo vuosi 1952 muodostui puutavaraliikkeille vaikeaksi ja Soinlahden tiilitehtaallakin oli menekkivaikkeitä, voitiin saman vuoden toimintaa jälkepäin tarkastellessa todeta näyttöä saadun siitä, että "Soinlahden sijainti on edullinen ja tuotteilla on hyvä maine".

Alun alkaen tiilitehtaalla valmistettiin raskaita ja puoliraskaita tiiliä, erilaisia muuritiiliä, väliseinätiiliä ja hormitiiliä. Vuosien mukana laadulle asetettiin yhä korkeammat vaatimukset sekä valmistajan että ostajan puolella. Kuvioihin mukaan tulivat kennotiilet ja korkeatasoiset julkisivutiilet.

Vuonna 1953 Soinlahden tiilitehdas valmisti erikoistiilet Puolangan kirkkoon, minne niistä tehtiin tiili-



Sahan työnjohtaja Pentti Ryhänen on työskennellyt yhtiössä 15 vuoden ajan.

Yleisnäkymä Soinlahden sahan lautatarhaan ja saha-alueelle.

Soinlahden sahan lautatarhan työnjohtaja Reino Piippo on ollut aiemminkin Kymin Osakeyhtiön palveluksessa ja tuolloin metsäosaston Kuopion piirissä.

Hollantiin menevää sahatavaraa kuormataan rautatievaunuihin.



permanto. Samana vuonna Soinlahden tiilitehdas kohosi tuotannoltaan maamme toiseksi suurimmaksi tiilitehtaaksi valmistaessaan 6,7 miljoonaa tiiltä.

Vuonna 1954 valtio rakensi pistoraiteen Soinlahden ratapihalle, jolloin tuotteiden kuljetus osaltaan helpottui. Vuotta myöhemmin sahan lautatarhan laajennus tuli ajankohdaiseksi.



Tiilitehtaalle taas hankittiin uudet kennotiilien valmistuskoneet, jotka käsittivät mm. ilmatyhjiöpuristimen, täysautomaattisen tiilileikkurin ja pyörösekoittimen. Uusi koneisto mahdollisti erikoistuotteiden valmistuksen.

Vuoden 1955 vaivana olivat kevättulvat, jotka valtasivat lautatarhan alueen ja keskeyttivät sahan toiminnan parin viikon ajaksi.

Jo 1950-luvun loppuvuosina työntekijätilanne asettui määrällisesti lähes nykyiselle tasolle, jolloin yritys työllistää läpi vuoden runsaat parisataa henkilöä. Metsäosaston töissä on lisäksi ajottain väkeä lähes saman verran.

1960-luku kului Soinlahti Osakeyhtiön kohdalla tasaisesti kehittyvän tuotannon merkeissä. Sonos-tuotteet tulivat tunnetuiksi ja tunnustetuiksi ulkomaillakin. Vuonna 1966 tiilitehtaassa valmistettiin jo yli 8 miljoonaa tiiltä.

1960-luvun lopulla sekä tiilitehtaassa että sahalta tehtiin perusteellisia uudistuksia ja korjauksia.

TIILIA POHJOIS-SUOMEEN — SAHATAVARAA ULKOMAILLE

Jo heti 1970-luvun alussa alettiin miettiä tuotantolaitosten uudistus-suunnitelmia kun oivallettiin, että tehtaan nykyisillä laitteilla ei ole



enää mahdollisuuksia lisätä tuotantoa merkittävästi.

Teollisuusneuvos Kähäri sanookin, että Soinlahden osakkaat halusivat luopua yhtiöstä turvatakseen yhtiön tulevaisuuden:

— Yhtiön osakkaat ymmärsivät, että Soinlahti Osakeyhtiön jatkuva kehitys edellyttää suurempia perus-

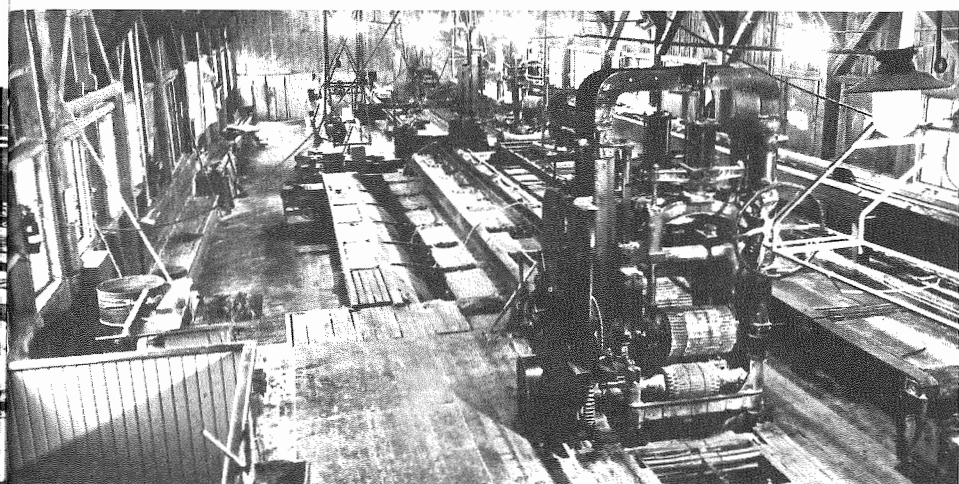
tekijöitä, mihin osakkailla olisi ollut mahdollisuus. Tämän vuoksi Soinlahden haluttiin jatkavan tuotantoaan sellaisen vakavaraisen yrityksen turvin, joka haluaa ja jolla on mahdollisuudet Soinlahden kehittämiseen. Uskon, että Kymiyhtiön yhteyteen liitettynä Soinlahden saha ja

Soinlahden sahalla tehtiin vuosikorjausta syksyllä 1974.

Viime vuonna tiilitehtaassa tehtiin yhteensä 7,8 miljoonaa tiiltä ja sahalaiteksella yli 42 000 m³ sahatavaraa.

Tiilitehtaan markkina-alueena on ollut Savo ja koko pohjoinen Suomi. Sahatavarasta taas on mennyt vientiin lähes 90 prosenttia. Kokkolan lähellä sijaitseva Ykspihlaja on Soinlahden vientisatama. Suu-
Jatkoa takakannen sisäsivulla

Koneenhoitaja Reino Repo tiilen leikkauskoneen äärellä.



tiilitehdas ovat turvanneet tulevaisuutensa, teollisuusneuvos Kähäri sanoo.

Viimeksi kuluneina vuosina tehtailla on sanottu ilmenneen ajottain ammattityövoiman puutetta. Tämänkin poistamisen edellytyksenä on pidetty tuotantolaitosten jatkuvaa kehittämistä ja rationalisointia.

Sahanpurua käytetään hiven myös tiilen raaka-aineeksi. Sillä tavoin tiilestä saadaan kuohkea.

Varastonhoitaja Saga Ahola jäi eläkkeelle vuonna 1968.

Laitosmies Lauri Komulainen on ollut Soinlahti Osakeyhtiön palveluksessa 22 vuotta.

Osakesäästäjänä omakin väki

Kymin Osakeyhtiön osakkeita on noteerattu Helsingin arvopaperipörssissä jo vuodesta 1915 lähtien. Aivan alusta alkaen Kymin osakkeet ovat olleet varsin suosittu sijoituskohde. Vuonna 1973 Kymin osakkeiden pörssivaihto oli pörssiyhtiöistä neljänneksi suurin ja ylitti 12 miljoonaa markkaa.

Oheisessa kirjoituksessa pörssinjohtaja, valtiot.tri Raimo Ilaskivi selvittelee osakesäästämissen voimakasta kehitystä viime vuosina. Samalla hän tarkastelee, mitä mahdollisuuksia Kymiyhtiön meneillään oleva osakeanti tarjoaa yhtiön omalle henkilöstölle, jolla on mahdollisuus merkitä yhtiön osakkeita 50 markan nimellisarvoon.



Vuosi 1968 merkitsi osakesäästämisen kannalta merkittävää käännekohtaa. Edellisenä vuonna suoritettun devalvaation jälkihoidoksi säädettiin nimittäin tällöin erityinen valtalaki, jonka turvin indeksiehdot katkaistiin. Tämä merkitsi muun muassa rahalaitosten indeksitalletusjärjestelmän loppumista. Kun samanaikaisesti asuntotuotannon verohuojennuslaki alkoi päättyä ja aiemmin verovapaat ns. sijoitusasunnnot tulivat veronalaisiksi, alkoi markkinoilla esiintyä yhä enemmän säästöjä, joille muodossa tai toisessa tarvittiin reaalisuoja.

Muuttuneissa olosuhteissa oli mitä luonnollisinta, että nämä varat nopeasti alkoivat hakeutua arvopaperimarkkinoille. Ovathan nimenomaan teollisuusosakkeet kansainvälisestikin katsoen juuri se kohde, johon inflaa-

tiolta turvaa etsiviä varoja sijoitetaan. Ja näin alkoi kehitys pörssin piirissä nopeasti ja jyrkästi kasvaa. Pörssivaihto, joka koko 1960-luvun alkupuolen oli pysytellyt pyöreällä 30 milj. markan vuositasolla nousi vuonna 1970 77 milj. markkaan ja vuonna 1973 tähänastiseen ennätykseen, joka on suuruudeltaan 290 milj. markkaa. Samanaikaisesti kohosivat myös osakekurssit. Jos vuotesta 1967 pidetään lähtökohtana, joudutaan havaitsemaan, että teollisuusosakkeiden kurssit olivat kaksinkertaistuneet syyskuussa 1970, kolminkertaistuneet heinäkuussa 1972 sekä nelinkertaistuneet tammikuussa 1973. Huippu saavutettiin vuoden 1973 lopussa, ja se oli 4,8-kertainen vuoden 1967 keskitasoon verrattuna. Tältä huipulta kurssit ovat sittemmin yleisen taloudellisen lasku-

Arvopaperipörssin johtajana toimii Suomen Pankkiyhdistyksen toimitusjohtaja, valtiot.tri Raimo Ilaskivi (vas.).

suunnan myötä alentuneet noin viidenneksellä.

Alkuvaiheessa osakesäästämisen lisääntyminen ja pörssivaihdon kasvu merkitsivät lähinnä vanhan, jo olemassa olevan osakekannan kierron nopeutumista. Kehitys voimistui ns. sekundäärimarkkinoilla. Mutta kysynnän lisääntyessä laajenivat myös primäärimarkkinat, ts. uusien osakeantien määrä alkoi kasvaa. Pörssiyhtiöt ryhtyivät nopeutuvassa tahdissa toteuttamaan osakeanteja eli hankkimaan itselleen omaa pääomaa paisuvilta arvopaperimarkkinoilta. Vuosina 1968—73 pörssiyhtiöiden osakeantien yhteenlaskettu määrä olikin peräti 1 400 milj. markkaa. Suotuisa kehitys merkitsi näinollen

tiivistettynä säästäjille mahdollisuutta reaaliomaisuuden hankkimiseen ja yhtiöille mahdollisuutta rahoituspohjansa keventämiseen.

Viime aikoina ovat yhä useammat yhtiöt ryhtyneet tarjoamaan osakkeitaan myös työntekijöilleen ja toimihenkilöilleen. Heitä on täten pyritty saamaan kiinnostuneiksi oman yhtiön omistamisesta samoin kuin sen toiminnasta ja hoidosta yleensäkin. Aikana, jolloin osallistuminen ja yritysdemokratia kuuluvat päivänpolttaviin keskustelunaiheisiin, tällainen omistuspohjan laajentaminen onkin ollut monessa suhteessa merkittävää.

Kun Kymin Osakeyhtiö nyt tarjoaa osakkeitaan merkittäväksi henkilökunnalleen, se suo yhtiöläisille toisaalta mahdollisuuden edullisin ehdoin päästä yhtiön osakkeenomistajaksi ja toisaalta saada säästövaroilleen sijoituskohde, joka on sekä likviidi että inflaatiolta turvattu.

Kymiyhtiön osakkeiden pörssi-kurssit liikkuvat ennen osakeannin alkua 160 markan tasolla. Annin alettua ja merkintäoikeuksien tultua irroitetuiksi kurssit luonnollisesti alenivat. Mutta kun henkilökunta saa osakkeensa, joiden kurssit marraskuun loppupuolella pyörivät 120 mk:n vaiheilla, 50 markan hintaan kappaleelta, on tämä etu, jonka suuruuden itsekukin voi laskea.

Osakkeiden myynti henkilökunnalle nimellishintaan merkitsee myös sitä, että henkilökunta saa efektiivisenä eli todellisena tuottona saman prosentin kuin on maksettava osinko. Tämähän on viime vuosina ollut 9,5 prosenttia, joka selvästi ylittää normaalien pankkitalletusten korot. Osakkeet ovat, toisin kuin talletukset ja obligaatiot, kuitenkin veronalaiset osinkotuoton ja pääoman

osalta. Mutta kun valtioverotuksessa osinkotulot ovat vapautetut tuloverosta 500 markan rajaan saakka, merkitsee tämä, että normaali pienosakesäästäjä ei joudu maksamaan omistuksestaan valtioveroa.

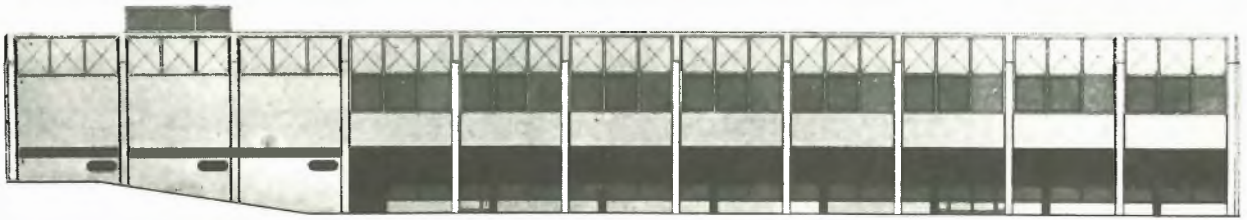
Kysymys, joka osakesäästämisen osalta usein esitetään, koskee osakesijoituksen muuttamista rahaksi. Pörssinoteerattujen osakkeiden rahaksimuutettavuudesta eli sijoituksen likvidiydestä pitää huolen Helsingin Arvopaperipörssi, jonka listoilla myös Kymiyhtiön osakkeet ovat. Koska Kymi kuuluu eniten vaihdettuihin teollisuusosakkeisiin, merkitsee tämä käytännössä sitä, että nimenomaan pienosakesäästäjien osake-erät ovat muutamassa päivässä myytävissä kulloinkin vallitsevaan hintaan, jonka kysynnän ja tarjonnan laki viime kädessä määrää. Ne ovat näin ollen asiallisesti yhtä likviidejä kuin pankkitalletukset, ja likviidimpiä eli helpommin rahaksimuutettavia kuin ns. määräaikaistalletukset. On myös korostettava, että osakkeiden pörssissäolo ei edellytä osak-

keenomistajien itse suorittavan myynnin tai oston Arvopaperipörssissä. Jokaisen rahalaitoksen toimipiste välittää toimeksiantoja pääkonttorin arvopaperiosastolle, joka sitten hoitaa asiakkaan puolesta ko. kaupan perien tästä provisiota ja leimaveroa yhteensä 1,5 %. Ja ne, jotka puolestaan eivät halua pitää arvopapereitaan kotona, voivat jättää ne pankilleen notariaattitehtävänä hoidettavaksi ja säilytettäväksi.

Vaikka, mihin edellä jo viitattiin, yleisen taloudellisen kehityksen hidastumisen myötä vuosi 1974 ei ole merkinnyt osakesäästämislle samantilaista kasvua kuin aiemmat vuodet, ovat näköalat silti pitkällä tähtäyksellä hyvät. Osakesäästäminen on tullut pysyäkseen. Nykyisissä olosuhteissa se on säästäjälle vaihtoehto, jota pitkäaikaisten varojen sijoituskohteena vakavasti harkitaan. Muutoin tuskin olisi osakesäästäjien lukumäärä sillä 0,5 milj. ihmisen tasolla, jonka se jo pelkästään pörssinoteerattujen osakkeiden osalta hyljättäin on ohittanut.

Helsingin pörssi on toiminut nykyisellä periaatteellaan vuodesta 1912. Pörssissä saavat käydä kauppaa ainoastaan sen jäsenet, joita kutsutaan meklareiksi.





Kuusankoskelle rakennettavan yhtiön uuden työterveyskeskuksen julkisivupiirustus.

UUDEN TYÖTERVEYSKESKUKSEN RAKENNUSTYÖT ALKAVAT

Yhtiön uuden työterveyskeskuksen rakennustyöt aloitetaan vuoden vaihteessa Marskinkadun ja Lauttakadun välisessä kulmauksessa olevalla tontilla Kuusankoskella.

Työterveyskeskukseen sijoitetaan Kymintehtaan ja Voikkaan poliklinikat, joskin määrättyjä terveyspalveluja tullaan säilyttämään edelleen alkuperäisinä. Uuden työterveyskeskuksen avulla voidaan ennen kaikkea parantaa ja tehostaa Kuusankosken tehtaiden työterveyshuollon palveluja.

Päätöksen uuden työterveyskeskuksen rakentamisesta yhtiön hallitus teki 12. 6. pitämässään kokouksessa. Työterveyskeskuksen odotetaan valmistuvan vuoden 1975 lopussa. Keskukseen käyttöön tulee kaikkiaan n. 1300 m². Rakennuksen kustannusarvioiksi on laskettu n. 3 milj. markkaa.

Uutta työterveyskeskusta suunnittelemaan yhtiön johto asetti syyskuussa 1973 projektiryhmän, jonka puheenjohtajaksi nimitettiin yhtiön hallinnon johtaja *Olof Hernberg* ja jäseniksi yhtiön johtava lääkäri *Antti Jokinen*, yhtiön henkilöstöhallintopäällikkö *Jouko Paavilainen* ja paperiryhmän hallintopäällikkö *Reijo Koijärvi*, minkä lisäksi toimikuntaan kuuluvat työntekijöiden ja toimihenkilöiden järjestöjen valitsevat edustajat rullapakkaaja *Leo Perätaalo* Kuusankosken paperiammattiosastosta, silinterimies *Risto Kärkäinen* Voikkaan paperiammattiosastosta, teknikko *Niilo Ukkonen* Kuusankosken Teknisistä ja tehdaskonttoristi *Terttu Jokiranta*, joka toimii toimikunnan sihteerinä, Kuusankosken Teollisuustoimihenkilöistä.

Ensisijaisiksi tehtävikseen toimikunta asetti työterveyskeskuksen sijaintipaikan selvittämisen ja huoneilojen laatimisen, jonka helpottamiseksi käytiin tutustumassa uusiin teollisuuslaitosten työterveyskeskuksiin Enso-Gutzeit Osakeyhtiössä Imatralla ja Asko-yhtymässä Lahdessa sekä rakennusainenäyttelyssä Helsingissä.

Toimikunta päätyi, tutkittuaan useita vaihtoehtoja, ehdottamaan työterveyskeskuksen paikaksi ns. harmaan kasarmin tonttia, joka si-

jaitsee Marskinkadun ja Lauttakadun kulmauksessa lähellä yhtiön ammatikoulua.

Yhtiön toimitusjohtaja, vuorineuvos *Kurt Swanljung* hyväksyi tonttiehdotuksen 20.11.1973 pidetyssä johtajiston kokouksessa.

Tämän vuoden toukokuussa työterveyskeskuksen esisuunnittelutyö saatiin päätökseen. Rakennussuunnitelman teki *Arkkitehtitoimisto Heino & Toppila* Kuusankoskelta. Muilta osin suunnittelutyö tehtiin yhtiön omalla suunnitteluosastolla suunnittelupäällikkö *Stig Linderborgin* johdolla. Rakennusteknisissä kysymyksissä on asiantuntijana toiminut Kuusankosken tehdaspalvelun päällikkö *Matti Jankeri*.

Hankkeen rahoitussuunnitelmat käsiteltiin yhtiön hallituksen kokouksessa viime kesäkuussa, jolloin hallitus myös teki päätöksen työterveyskeskuksen rakentamisesta.

Marraskuun puolivälissä alkoi työterveyskeskuksen tontilla olleen ns. harmaan kasarmin purkaustyöt ja keskuksen rakennustöihin päästäneen viimeistään tammikuussa 1975.

Työterveyshuollon toimintamuodot tehostuvat huomattavasti uuden työterveyskeskuksen valmistuttua

— Pohjimmaisena syynä uuden työterveyskeskuksen rakentamiseen

oli se, että Kymin poliklinikan nykyiset toimitilat ovat erittäin huonokuntoiset ja epäkäytännölliset. Sen takia oli suoranainen pakko lähteä suunnittelemaan uusia tiloja, totesi yhtiön johtava lääkäri Antti Jokinen.

— Koska työterveyshuollossa nykyään tapahtuu varsin nopeata kehitystä ja voimakkaita muutoksia, jouduttiin samalla asiaa miettimään hiukan laajemmaltikin. Kuusankosken tehtaiden työterveystoiminnan tehostamiseksi ja ajan tasalla pitämiseksi päädyttiin työterveyshuollon toimintojen keskittämiseen yhteen pisteeseen, kertoi tri Jokinen.

— Koska työterveyshuolto Kuusankosken tehtailla kattaa jo nykyisellään kaikki työterveyshuollon sektorit, ei uuteen keskukseseen varsinaisesti tule mitään uusia toimintoja lukuun ottamatta mahdollista psykologin virkaa. Sen sijaan entisiä toimintamuotoja pystytään varsin huomattavasti tehostamaan sekä määrällisesti että laadullisesti. Tutkimus- ja hoitolaitteita nykyaikaistamalla päästään entistä parempaan palvelutasoon ja etenkin kuntoutusosaston ja työterveyshoitajien palvelut lisääntyvät uudessa keskuksessa.

Kymintehtaan vanha poliklinikkarakennus puretaan, mutta Voikkaan poliklinikalle jää työterveyshoitajan palvelut

Entä lisääntyykö uuden terveysaseman henkilökunta?

— Henkilökunta ei olennaisesti lisäännä, vastasi tri Jokinen. Sihteeri työvoimaa tarvitaan lisää ja mikäli sairauslomatodistusten käsittely siirtyy osastoilta työterveyskeskuksen tehtäväksi, myös tähän toimintaan tarvitaan lisätyövoimaa. Lisäksi saataneen työterveyskeskukseen jo aikaisemmin mainitsemani psykologin virka.

Kuinka sitten käy kummankin

vanhan poliklinikan? Jääkö niihin mitään palveluja?

— Voikkaan tehtaan työterveys-
hoitajan toiminta tulee ainakin aluksi säilymään entisellään ja entisissä tiloissaan. Aika sitten näyttää lopul-

työterveyshuollon käyttöön samoin kuin osa Lauttakadun tason tiloista, jonne sijoitetaan mm. hammaslääkärin vastaanotto. Muilta osin alakerran tilat tulevat yhtiön henkilöstöhallinto-osaston käyttöön.

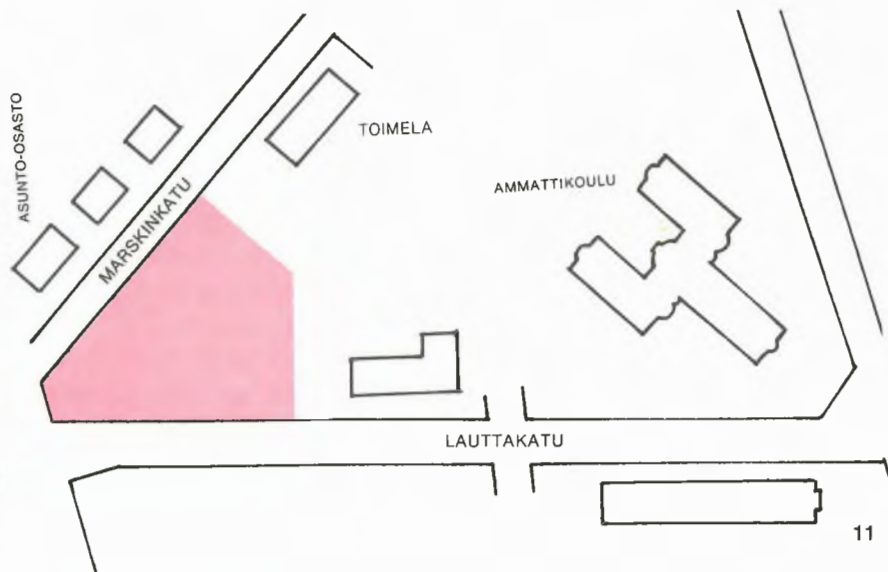


lisesti, tarvitaanko tällaista erillistä toimipistettä vai voidaanko senkin tehtävät siirtää uuteen keskukseseen. Myös tehtailla olevissa ns. työsuojelupisteissä tullaan tarjoamaan työterveyshoitajan palveluja lähinnä työolosuhdekysymyksiin liittyvissä asioissa. Työterveyshoitajan palveluita lukuun ottamatta ei Voikkaan poliklinikalle jää muuta toimintaa. Kymintehtaan poliklinikalla toiminta loppuu kokonaan ja talo puretaan.

Tri Jokinen kertoi, että työterveyskeskusrakennuksen Marskinkadun taso tulee kokonaisuudessaan

Työterveyskeskustoimikunta asiantuntijajäsenineen kokouksessaan. Pöydän päässä toimikunnan puheenjohtaja yhtiön hallinnon johtaja Olof Hernberg, hänestä vas:lle johtava lääkäri Antti Jokinen, toimikunnan sihteeri, rva Terttu Jokiranta, paperiryhmän hallintopäällikkö Reijo Koijärvi ja ins. Pentti Nieminen. Pöydän oik:lla puolella silinterimies Risto Kärkkäinen, yhtiön henkilöstöhallintopäällikkö Jouko Paavilainen, rullapakkaaja Leo Perätalo ja Kuusankosken tehdaspalvelun päällikkö Matti Janker, joka ins. Niemisen kanssa oli kokouksessa paikalla rakennusteknillisenä asiantuntijana.

Uusi työterveyskeskuksen tontti on merkitty piirroksen punaisella.





**Yhtiön johtava lääkäri
Antti Jokinen.**

**Työterveyskeskustoimikunnan työ
jatkuu keskuksen valmistumiseen
saakka**

Erittäin hyväksi asiaksi toteaa tri Jokinen sen, että työterveyskeskusta suunnittelemaan asetettiin aikaisemmin mainittu toimikunta, jonka kautta on alusta asti tullut joustavasti ja nopeasti myös työterveyskeskuk- sen käyttäjien, eri henkilöstöryhmien, mielipiteet esille.

— Toimikunnan työ on sujunut varsin kitkattomasti. Yhteisymmärrykseen on päästy kaikissa asioissa. Koska toimikunta on suhteellisen pieni, vain kahdeksan henkilöä, se on aina saatu joustavasti koolle, eikä suoralta kädeltä näkisi yhtään haittavaikutusta siitä, että tällainen toimikunta on ollut työterveyskeskusta suunnittelemassa, hän sanoi.

— Eri yksityiskohtien samoin kuin koko perusratkaisun suunnittelussa on ollut mukana toimikunnan lisäksi eri alojen asiantuntijoita. Varsinkin poliklinikoiden henkilökunta valtaosaltaan on erittäin aktiivisesti ollut suunnittelussa mukana ja sen osuus ratkaisuissa on ollut erittäin suuri.

— Koska koko suunnittelu on lähtenyt paikallisesta tarpeesta ja on pääosin omien henkilöiden työnä tehty, on syytä toivoa, että loppu- tulos vastaa tarkoitustaan, päätteli tri Jokinen.

— Tarkoituksemme ei suinkaan ole ollut tehdä mitään erikoista ihmettelyn ja ihastelun aihetta vaan nimenomaan Kuusankosken tehtaiden tarpeita palveleva käytännöllinen työterveyskeskusratkaisu. Toimikun- ta ja kaikki muutkin suunnitteluun osallistuvat henkilöt ovat kiinteästi mukana työterveyskeskuksen raken- nusvaiheessakin aina siihen asti, kun toiminta uudessa työterveyskeskuk- sessa voidaan aloittaa, toivottavasti jo vuoden 1975 loppupuolella, mai- nitsi tri Jokinen lopuksi.

**Eri henkilöstöryhmiä edustavan
toimikunnan työskentely on ollut
tehokasta**

Työterveyskeskustoimikunnan pu- heenjohtajan, yhtiön hallinnon johta- ja Olof Hernbergin mielestä toimi- kunnan kokoonpano on erittäin on- nistunut, koska sen jäsenet edustavat yhtiön eri henkilöstöryhmiä, eri alo- jen asiantuntemusta sekä lisäksi Kuusankosken eri kaupunginosia.

— Toimikunnan työskentely on alusta lähtien ollut välitöntä, jous- tavaa ja vastuuntuntoista. Olen jää- vi kehumään tähänastisia tuloksia, mutta aikataulussa ainakin on tois- taiseksi pysytty, päätteli varatuoma- ri Hernberg.

— Lopputuloksesta sitten nähdään, miten toimikunta on työssään onnis- tunut. Toivon joka tapauksessa, että työterveyskeskuksesta tulee toimin- nallisesti paras mahdollinen, alati kehittyvän työterveyshuollon vaati- muksia vastaava laitos. Työterveys- keskuksen suunnittelussa on kiinni- tetty erityistä huomiota ennakolta ehkäisevään työterveyshuoltoon ja

tätä seikkaa pidän erittäin tärkeänä, mainitsi johtaja Hernberg.

**Toimikunnan kokoonpanossa on
toteutettu yritysdemokratiaa**

— Olen erittäin tyytyväinen työ- terveyskeskustoimikunnan kokoonpa- noon, jossa kaikkien osapuolten edustus on tasapuolisesti otettu huo- mioon. Tämä on mielestäni yritys- demokraattinen kokoonpano, jota voisi suositella moniin muihinkin uudishankintaprojekteihin, sanoi toi-



**Yhtiön hallinnon johtaja
Olof Hernberg.**

**Silinterimies Risto Kärkkäinen Voik-
kaan paperitehtaalta.**



mikunnan jäsen, Paperiliiton Voikkaan osaston puheenjohtaja, silinterimies Risto Kärkkäinen.

— Toimikunnassa on ollut miellyttävä työskennellä. Olemme yhdessä pohtineet ja ratkoneet monia projektiin liittyviä ongelmia, joiden ratkaisut mielestäni olisivat saattaneet olla paljon huonompia, jos toimikunnassa eivät olisi eri henkilöstöryhmät edustettuina. Nyt olemme voineet pohtia asioita rakennuttajan, työterveyskeskuksen käyttäjien ja keskuksessa työskentelevien näkökulmasta ja uskon, että olemme niin ollen voineet löytää parhaat mahdolliset ratkaisut. Lisäksi on todettava, että toimikunnan yhteishenki ja yhteistyö ovat olleet erittäin hyviä, sanoi silinterimies Kärkkäinen.

— Luonnollisesti toimikunta on käyttänyt apunaan eri alojen asiantuntijoita, joiden osuus on tietenkin ollut merkittävä.

— Yhtiön työntekijät toivovat, että heidän mielipiteitänsä kuultaisiin ja ne huomioitaisiin heitä läheisesti koskevilla projekteilla, kuten työterveyskeskuksen rakentaminenkin on, ja asioita käsittelemään perustettaisiin tämän projektiryhmän kaltainen toimikunta, kertoi Risto Kärkkäinen.

— Uskon, että keskittämällä työterveyshuollon palvelut uuteen, nykyaikaisiin tiloihin ja välineistöön varustettuun keskukseseen, saadaan tähänastista parempi palvelu, työterveys toiminta tehostuu ja henkilökunnalla on nykyistä paremmat mahdollisuudet paneutua työterveyshuollon tehtäviin. Toivon, että myös voikkaalaiset voivat yhtäläisesti nauttia tulevan työterveyskeskuksen palveluista, vaikka keskus sijaitsee Kuusaan puolella, sanoi silinterimies Risto Kärkkäinen.

Haastattelija

HELI KYLLÖNEN

100 - vuotiaan Kymin Uittoyhdistyksen historiikki valmistunut

— Unohtamatta eräitä uittotoiminnan kielteisiä puolia voimme todeta, että tämän päivän nippu-uitto niinkuin muukin vesikuljetus on energiakulutukseltaan ylivoimaisesti edullisin puutavaran kuljetusmuoto. Näin sanoi Kymin Uittoyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja, metsäpäälikkö Henry Kvist Heinolassa pidetyssä tilaisuudessa, missä julkistettiin Kymin Uittoyhdistyksen 100-vuotishistoriikki. Historiikin on kirjoittanut maisteri Kari Pääskynen.

Kymin Uittoyhdistys saavutti 100 vuoden iän jo vuoden 1973 maaliskuussa. Historiikin kirjoitustyöhön varattu aika osoittautui kuitenkin liian lyhyeksi ja tämän vuoksi historioteos ei ehtinyt ilmestyä Uittoyhdistyksen juhluvuoden aikana.

Puheessaan metsäpäälikkö Kvist loi lyhyen katsauksen Kymin Uittoyhdistyksen perustamissyihin ja historiaan:

— Aikakirjojen mukaan saapui vuonna 1871 Keisarilliselle Suomen Senaatille maamme Metsähallituksen ehdotus siitä, että valtio rakentaisi uittoväylän Kymijokeen alkaen Voikkaalta ja päätyen mereen. Senaatti käsitteli ja hyväksyi ehdotuksen ja väylä rakennettiin.

— Kun ratkaisu oli saatu, oli käynyt myös selväksi, ettei pitkämatkainen ja suuria puueriä useille



Kymin Osakeyhtiön metsäpäälikkö Henry Kvist puhui tilaisuudessa, jossa maisteri Kari Pääskynen (istumassa) kirjoittama Kymin Uittoyhdistyksen historiikki julkistettiin.

eri vastaanottajille toimittava uitto toiminta ollut käytännössä hoidettavissa ilman pitkälle menevää puutavaran omistajien yhteistoimintaa. Asian totesivat ensimmäisinä C. H. Ahlvist, Hackman & Co., W. Gutzeit & Co. ja Paul Wahl & Co. -nimiset toiminimet. He perustivat maaliskuun 1. päivänä 1873 Ummel-

Jatkoa takakannen sisäisivulla

Kirjoittaja tuli Kymiyhtiön palvelukseen v. 1951. Kirjoitussarjansa tässä osassa hän kertoo senhetkisestä tilanteesta ja etsii kosketuskohtia Kuusankoskella harjoitetun teollisuuden varhaisempiin vaiheisiin korostaen erityisesti rautatieliikenteen suotuisaa kehitystä Kuusankosken tehtaiden kannalta. Lähtökohdastaan edeten hän tarkastelee yhtiön massa- ja paperiteollisuutta palvelevien tärkeimpien perustekijöiden voiman, höyryn ja puutavaran hankinnan kehitysvaiheita. Kirjoittajan ottamat valokuvat liittyvät yhtiön metsäosaston toimintaan.

4

Tämän kirjoitussarjani edellisissä luvuissa olen kertonut laveasti — kenties monen lukijan mielestä pitkästyttävyyteen saakka — varhaisemmista kosketuksista Kuusankoskeen. Samalla olen yrittänyt omakohtaisen kokemukseni perusteella kuvata paikkakunnan kehitystä ja luonnetta yleisempää taustaa vasten lehtimiehen, kansanvalistajan, kotiseutumiehen ja Kymenlaakson maakunnallisessa toiminnassa pitkään mukana olleen näkökulmasta. Tällaisen laajemman tarkasteluaseman olen koettanut myös myöhemmin säilyttää, joskaan se jokapäiväisen työni paineessa ei aina ole ollut helppoa.

Teollisuudessa ja varsinkin keskeytymättömässä prosessiteollisuudessa kulloinenkin käsilläoleva hetki koetaan keskeisimpänä ja tärkeimpänä. Jo yhdessä työvuorossa syntyy tehtaassa paljon tuotantotoneja ja vähäinkin koneiston pysähtyminen tietää melkoisia menetyksiä. Vuoden tuotantotulokset lasketaan luonnollisesti yhteen ja niitä verrataan edellisen vuoden lukuihin, mutta ainakin useimmille, myös niille jotka ovat olleet niitä kartuttamassa, ne jäävät vaikeasti omaksuttaviksi ja hämäräksi numerosarjoiksi. Suuruuden takia niitä on vaikea-

VEIKKO TALVI

Teollisuuden tarkastelua 1950-luvun näkökulmasta taakse- ja eteenpäin

ta havainnollistaa. Mitä taasen yrityksen tulevaisuuteen tulee, niin vasta viime aikoina on alettu puhua pitkän tähtäyksen suunnitelmista. Nyt niiden avulla saamme tietää jotakin siitä, millaiseksi yrityksen kehitys lähivuosina todennäköisesti muodostuu. Todellisuudessa Kymiyhtiön kaltaisen yrityksen toiminta on pitkäjännitteistä, mutta käytännössä useimmat sen palveluksessa kokevat sen pikemminkin aivan kuin vuorotyön vaihtoina. Tämän olen joutunut monella tavoin toteamaan.

Rautatien mukana teollisuuden pariin

Eräs kirjallinen työni, joka Kymiyhtiön palvelukseen tullessani oli valmistumisvaiheessa, lisäsi mielenkiintoani puunjalostusteollisuutta ja sen kasvuedellytyksiä kohtaan. Olin kirjoittanut Kouvolan seudun vaiheita käsittelevän historian ja sen yhteydessä joutunut tutkimaan erityisesti maamme varhaista rautatiepolitiikkaa sekä Kouvolan rautatie-solmun syntymistä.

Rautateiden puoltajat — erityisesti J. V. Snellman — pitivät rautateiden rakentamista välttämättömänä edellytyksenä ryhdyttäessä vihdoin elvyttämään maan elinkeinoelämää ja kohottamaan kansan

sivistystasoa. Rautateiden rakentamisen alkaminen tapahtuikin samanaikaisesti maamme uudenaikaisen teollisuuden syntyminen kanssa. Kuitenkaan suoranaisesti teollisuutta edistäviä näkökohtia ei sanottavasti osattu ottaa huomioon rautatiesuunnista päätettäessä ja kannattavuutta laskettaessa. Niinpä v. 1870 valmistuneella Riihimäen—Pietarin radalla ei varsinkaan Hollolan Lahden ja Viipurin välillä katsottu olevan muuta tehtävää kuin toimia melkein



asumattomia seutuja halkovana yhdysratana. Missään tapauksessa rautateiden vastaista kannattavuutta ei tullut laskea puutavaran ja siitä valmistettujen massatuotteiden varaan. Ne olivat liiaksi tilaa vieviä ja rautatierahhti olisi nostanut niiden hintaa aivan liikaa. Yleisesti myös tuoloin otaksuttiin, että sahateollisuuden nopeasti laajetessa metsien luultiin pian tulevan loppuun haaska-
tuiksi. Uutta täyskasvuista tukkimetsää olisi hakatun tilalla vasta sadan vuoden päästä.

Onneksi eräät kaukonäköiset yrittäjät näkivät tulevaisuuden mahdollisuudet aivan päinvastaisina. Tuskin oli ensimmäinen juna ylittänyt Kymijoen, kun alkoi Kymijoen koskien valtaaminen ja puuhiomoiden sekä paperitehtaiden rakentaminen. Parhaaksi paikaksi osoittautui Kuusankoski nimenomaan siksi, että rautatie kulki siitä vajaan peninkulman päässä. Sitä pitkin saatiin tuotteet nopeimmin ja pienin kustannuksin hevosrahtiin verrattuna markkinoille. Myös muut edellytykset olivat erinomaiset. Innoissaan tehtaiden per-

rustajat sanoivat kosken tarjoavan käyttövoimaa määrättömästi ja laajan Kymijoen vesistön alueen metsät raaka-ainetta ehtymättömästi. Heidän tielleen kasautui kyllä vaikeuksiakin. Tehtaiden perustaminen nieli paljon enemmän rahaa kuin oli laskettu. Kokemuksen puuttuessa uutta teollisuudenalaa oli vaikea saada kunnolla käyntiin ja markkinoilla — massa- ja paperiteollisuus perustui alusta alkaen vientiin — valmistajat eivät sanottavastikaan voineet vaikuttaa hintoihin. Joka tapauksessa he olivat osanneet arvioida perusedellytykset oikein ja perin kaukonäköisesti.

Kun sitten kaksi vuosikymmentä myöhemmin valmistuivat Savon ja Kotkan radat ja Kouvolasta tuli neljän radan risteys, otettiin rata-
linjoista päätettäessä jo huomioon teollisuusmiesten mielipiteet; siinä määrin teollisuudelle myönteinen ajattelu oli saanut jalansijaa. Tehty rautatieratkaisu edisti jälleen suuresti Kymijokivarren teollistumista ja lisäsi jälleen Kuusankosken äärelle kasvaneiden tehtaiden etumatkaa

maamme muihin paperitehtaisiin. Huomattavin uusi tulokas, jonka perustamista Savon rata joudutti, oli Voikkaan tehdas.

Sahateollisuus oli kohonnut 1800-luvun jälkipuoliskolla maamme tärkeimmäksi teollisuudenalaksi. Vuosisadan vaihteessa paperiteollisuus oli tuotannon bruttoarvon mukaan neljännellä sijalla saha-, metalli- ja kutomateollisuuden jälkeen, mutta maailmansodan aattovuoteen mennessä se oli jo kiivennyt toiseksi. Puunjalostusteollisuus oli vallannut ylivoimaisen johtoaseman maamme viennissä ja Kymiyhtiö oli maamme suurin paperin valmistaja sekä viejä.

Puunjalostusteollisuus 1950-luvun alussa

Maamme itsenäisyyden kahtena ensimmäisenä vuosikymmenenä puunjalostusteollisuus oli vahvistanut

1950-luvulla pokasaha (vas.) alkoi hitaasti väistyä moottorisahan (alla) tieltä. Metsätyömiehet suhtautuivat moottorisahaan ennakkoluuloisesti. Juonto tapahtui vielä melkein yksinomaan hevospelillä.



edelleen asemiaan ja vallannut uusia markkinoita. Mutta millainen oli tilanne tullessani teollisuuden palvelukseen Kymiyhtiöön 1950-luvun alussa. Havainnollista yleiskuvaa en käden käänteessä onnistunut löytämään. Ja mitä yhtiöön tuli, tunsin

taessa sopimus yrityksen sisäisestä tiedotustoiminnasta. Tulen kertomaan tästä 'päätyöstäni' tuonnempaan, mutta jo tässä kohdin haluan viitata erääseen uuteen toimintamuotoon, joka auttoi minua yleiskuvan saamisessa. Yhtä tarpeellista kuin

desta tinkimällä, mutta sen sijaan taloudellisten asioiden ymmärrettävämmäksi tekemistä, jotta lukijat olisivat saaneet niistä enemmän irti kuin virallisen hallintokertomuksen tekstistä ja tilinpäätöksestä.

Tuollaisen kertomuksen laatiminen tuotti minulle paljon päänvaivaa. Sellaiselle en löytänyt esikuvaa muualta ja ehkä olin koko puuhalle eduksi, että kertomuksen teki talouselämän asioihin kouliintumaton; olihan se tarkoitettu tavallisille lukijoille. Suomen kansaa ei todellakaan ole räsitetty koulun penkillä kansantalouden opettamisella, mutta monenlaisella muulla jokapäiväisessä elämässä tarpeettomaksi osoittautuneella painolastilla sitäkin enemmän.

Palaan myös tähän kansanomaiseen vuosikertomukseen tuonnempaan uudestaan. Koska sen parissa pohdiskeleminen auttoi minua näkemään metsän puilta, koskettelen sitä eräiltä kohdin jo tässä yhteydessä.

Suomen vientiä kuvattiin tuossa vuoden 1952 kertomuksessamme 'vientipuun' avulla. Se oli jaettu pääartikkeleiden ja jalostusasteen mukaan, mutta niinkin suuri osa viennin arvosta kuin viidennes koostui pyöreästä puutavarasta. Kuinka riippuvaisia olimme edelleen puusta ja sen jalostamisesta, siitä kertoi yhdeksän vientimarkkaa, joista kahdeksan oli puumarkkaa. Edellisenä vuonna Korean suhdanteen vallitessa metsätalouden osuus oli ollut jopa yli 90 prosenttia. Nyt oli kuitenkin saavuttu kansamme kohtalonvaiheissa tärkeään taitekohtaan. Sotakorvaukset saatiin maksetuiksi ja näin vapautunut tuotantokyky, erityisesti metalliteollisuuden, jota sotakorvaustoimitukset olivat kehittäneet, saatiin maamme taloutta kohentamaan. Varsin hitaasti metsäteollisuuden hallitseva osuus kuitenkin alkoi suhteellisesti vähentyä ja tänäkin päivänä sen osuus viennis-



Kone on tullut yhtiön metsätyömaille. Kuormaa tehdään hydraulisella, puolitelaketjulla varustetulla haarukkatrukkikuormaajalla. Kuva v:ltä 1962.

sen roolin suomalaisessa teollisuudessa vuosikymmenien takaiselta ajalta paremmin kuin silloisessa tilanteessa. Yhtiön toimintakertomuksetkaan, jotka jo silloin jaettiin yhtiön palveluksessa oleville, eivät oikein antaneet minulle vastausta, sillä ne oli laadittu silmälläpitäen talouselämän asiantuntijoita ja yhtiön toiminnasta ennestään hyvin perillä olevia.

Varsinainen tehtäväni yhtiössä oli etsiä keinoja tiedottamisen parantamiseksi lähinnä kirjallisessa muodossa. Pyrkimys oli siten samansuuntainen kuin mihin päädyttiin työmarkkinajärjestöjen välillä kaksi vuosikymmentä myöhemmin solmit-

yrityksen jokapäiväiseen toimintaan liittyvistä asioista kirjoittaminen oli mielestäni havainnollisen kokonaisesityksen antaminen yhtiöstä taustana koko maamme puunjälöstusteollisuus, jonka varaan ulkomaankaupamme yhä edelleen lähes yksinomaan perustui. Näin syntyi ajatus kansanomaisen vuosikertomuksen laatimisesta virallisen hallintokertomuksen rinnalle. Ehdotukseni sai empi-mättä yhtiön johdon hyväksymisen ja jo yhtiön vuoden 1952 toiminnasta kirjoitin tuollaisen kuvitetun jokamiehen kertomuksen. Kansanomaisuus, johon esityksessäni pyrin, ei suinkaan merkinnyt tietojen yksinkertaistamista niiden luotettavuus-

tämme on puolet. Maamme ulko-
maankauppa on siten yhä ratkaise-
vasti metsäteollisuutemme saavutus-
ten varassa. Niin ikään tuon en-
simmäisen vientipuomme jakautumi-
nen eri tuotteiden kesken on vähä-
vähältä suuresti muuttunut. Silloin
sitä hallitsi selluloosateollisuus, sa-
hatavara oli toisena ja paperi vasta
kolmantena. Sittemmin jalostusaste
on kohonnut ja paperi noussut joh-
tavaan asemaan.

Teollisuutemme rakennetta selvi-
teltäessä on usein melkein pä moitti-
vaan sävyyn puhuttu sen yksipuoli-
sesta metsäteollisuusvaltaisuudesta
ikään kuin se olisi jotenkin tämän
teollisuudenalan syy. Päinvastoin
pitäisi korostaa sitä, että olemme
osanneet käyttää hyväksemme tä-
män luonnon meille antaman raa-
ka-ainerikkeen, joka kaiken li-
säksi uusiutuu.

Tuossa ensimmäisessä kertomuk-
sessa esitettiin numeroin ja havain-
nollisin piirroksin yhtiömme tuotan-
toa 1930-luvun loppupuolelta al-
kaen. Sotavuosina oli pudottu sel-
laiseen aallonpohjaan että tuotan-
toluvut olivat alhaisempia kuin en-
simmäistä maailmansotaa edeltäne-
nä aikana. Siitä sitten alkoi vaival-
loinen kiipeäminen ylöspäin ja vi-
hdoin 1950-luvun alkupuolella pääs-
tiin toisen maailmansodan edeltä-
neelle tasolle. Ei ollut mahdolli-
suuksia uudistaa tuotantolaitoksia,
vaan markkinatilanteen parannuttua
oli vanhoista koneista koetettava
saada irti kaikki mahdollinen. Nyt
oli kuitenkin tultu käännekohtaan.
Oli alkamassa tuotantokoneiston
laajentaminen, ennen kaikkea Ky-
min selluloosatehtaan uudestiraken-
taminen sekä paperikoneiden uusi-
minen.

Kuusankosken tehtaiden voima- ja lämpötalouden kehittäminen

Samana vuonna kun tulim yhtiön

palvelukseen, saatiin Kuusankosken
vesivoiman rakentaminen päätök-
seen. Kymiyhtiön perustaja Axel
Wilhelm Wahren oli kahdeksan vuo-
sikymmentä aikaisemmin kuvaillut
Kuusankosken voiman milteipä ra-
jattomaksi ja paljon aikaa sekä tek-
niikan edistymistä tarvittiinkin, en-
nenkuin tämä Kymijoen suurin
koski oli kokonaan valjaissa. Sen
jälkeen on vielä parannettu Kymi-
joen vesivoimataloutta Kuusankos-
ken seudulla perkaamalla pikkukos-
kia, ahtautumia ja matalikkoja sekä
rakentamalla Voikkaankosken uu-
si pato ja uusi voimala. Kuusankos-
ken vesivoimalan valmistuminen oli
kuitenkin varsinainen loppunäytös
koskien alistamisessa tehtaiden voi-
manlähteiksi.

Myös yhtiön lämpötalouden ke-
hittämisessä siirryttiin 1950-luvulla
uuteen aikakauteen. Jo 1920-luvulla
Voikkaalla ja 1930-luvulla Kymi-
ntehtaalla oli höyryn tuottaminen
keskitetty pienistä erillisistä kattila-
huoneista suuriin höyrykeskuksiin.
Siitä lähtien höyrytekniikka oli ke-
hittynyt suurin harppauksin ja 1950-
luvun alussa Voikkaalle hankittu
uusi yksikkö oli jo suurtehokattila.
Se mahtui vielä vanhaan rakennuk-
seen, mutta kaikki seuraavat ovat
saaneet ympärilleen elementeistä koo-
tut ja peltisen savupiipun katol-
leen.

Lisäksi Kymintehtaalla on päädyt-
ty aivan erikoisiin ratkaisuihin. Sel-
luloosatehtaan uudestirakentamisen
yhteydessä rakennettiin haihduttamo
ja siihen saakka jokeen lasketusta
sulfiittiselluloosan jäteliemestä tuli
tärkeä polttoaine. Sen lisäksi kaikki-
ruokaisille kattiloille kelpaa kivihi-
li- ja turvepöly, öljy sekä puunjät-
teet.

Nämä höyryvoimalaitokset näky-
vät tehdaskuvassa päätään muita
korkeampina vaaleata savua tup-
ruavine piippuineen, mutta muutoin

ne tehdasesittelyissä ja tuotannosta
puhuttaessa jäävät sivullisiksi. Nii-
den tehtävänä on palvella tehtaita,
antaa paperikoneille ja selluloosa-
keittimille lämpöenergiaa ja samal-
la ikään kuin sivutuotteena kehittää
vastapainevoimaa, teollisuussähköä.
Tehtaat ovat siinä määrin laajentu-
neet, että vesivoimalla voidaan tyy-
dyttää enää vain noin puolet säh-
köntarpeesta.

Näihin tehtaiden energiakysymyk-
siin minut perehdytti höyrypäällikkö
Bengt Zimmermann. Hän oli inno-
kas kertomaan ammattialastaan ei-
kä yhtään väheksynyt sitä, että kuu-
lijana ja kyselijänä oli maallikko.
Hän oli myös valmis hyväksy-
mään esityksensä kansanomaistami-
sen. Käyttötehtävät hän uskoi alai-
silleen ja suunnitteli itse ratkaisuja,
jotka takaavat tehtaiden käyttövar-
muuden, mutta ovat samalla talou-
dellisesti mahdollisimman edullisia.
Hän oli syventynyt myös tehtaiden
kattilahuoneiden historiaan ja oli
tutkinut sen jokaista kattilaa myö-
ten. Kun hän muutama vuosi sitten
42 palvelusvuoden jälkeen lähti
eläkkeelle, hän jäähyväishaastatte-
lussaan ennusti tilanteen, jossa nyt
olemme. Hän sanoi maamme lämpö-
taloutta kehitetyn liian yksipuolises-
ti polttoöljyn varaan. Tarvitaan
vain joku kansainvälinen konflikti
esimerkiksi tulenarassa Lähi-Idässä,
niin öljyn saanti vaarantuu ja hinta
kallistuu. Tänä päivänä tunnemme
jokainen kukkarossamme, että öljyn
hinta on kallistunut ja sen mukana
paljon muutakin.

Bengt Zimmermann ponnisteli it-
sepäisesti myös turveteollisuuden ke-
hittämiseksi, ja hänet on luettava
tämän kotimaisen polttoaineen nos-
toteknikan ja käytön uranuurtajiin.
Haukkasuolla on jo kauan nostettu
polttoturvetta, kun sen sijaan muu-
alla siitä on etupäässä vain puhuttu.
Nyt ovat asenteet muuttuneet ja



Saimaan puuta kuoripäällisinä nippuina Orrain-
taipaleen ja Hon-
kataipaleen välil-
lä. Kuva v:ltä
1964, jolloin Män-
tyharjun uittoväylä
rakennettiin niip-
pu-uittokelpoi-
seksi.

Nippu syöksymäs-
sä Pyhäkosken
uittoruudesta Lah-
naveteen.

radan valmistuttua metsänostot laa-
jenivat kauas rautatien varteen ja
sen lähituntumaan. Ja sitä mukaa
kun rautatieverkkoa kehitettiin, li-
sää metsiä joutui teollisuuden vai-
kutuspieriin. Vaikka rautateiden
kannattavuutta ja tulevaisuutta ei
alun perin ollutkaan suunniteltu
puutavara- ja puunjalostusteollisuu-
den tuotteiden varaan, niistä tuli



valtiovaltakin on päättänyt myön-
tää tämän alan kehittämiseen va-
roja.

Haukkasuon turvetyömaa on saa-
nut julkista huomiota osakseen mo-
nin verroin enemmän kuin mitä sen
vähäinen osuus yhtiön taloudellises-
sa toiminnassa on ollut. Tuotantolu-
vut ja niiden arvoa osoittavat mark-
kamäärät ovat tietysti perusmitta-
yksikköjä, mutta taloudelliseen toi-
mintaan sisältyy paljon muutakin.
Sodan jälkeisinä heikkoina vuosina
Haukkasuon turpeennosto tarjosi ke-
säisin työtä useille sadoille, etupääs-
sä lisäansiota tarvitseville perheen-
emännille sekä koululaisille. Lehti-
miehiä ja myös minua tämä Hauk-
kasuo on aina kiinnostanut. Mieli-
hyvin voidaan myös todeta, että
yhtiön turveteollisuus on aina saa-
nut valaisevan esittelyn. Siitä on pi-
tänyt esimerkiksi kelpaavalla taval-
la huolen äskettäin eläkkeelle siir-
tynyt Haukkasuon käyttöpäällikkö
Woldemar Ekelund. Käydessäni
1950-luvun alussa ensimmäisen ker-
ran Haukkasuolla turpeen jälkikä-
sittely oli vielä paljolti käsityöval-
taista ja kuljetus monivaiheista sekä
paljon kustannuksia aiheuttavaa. Sit-
temmin aste asteelta etupäässä Hauk-

kasuolla tehtyjen omien oivallusten
ja ratkaisujen ansiosta on päästy
nykyiseen pitkälle kehitettyyn ko-
neellistamiseen ja rationalisointiin.
Nämä Haukkasuolla saadut koke-
mukset koituvat nyt koko maamme
vastaisen turveteollisuuden hyväksi.

Puu- ja rahavirrat vastakkaisiin suuntiin

Ensimmäisessä laatimassani joka-
miehen vuosikertomuksessa julkais-
tiin yhtiön tuotantolaitoksia eri
puolilla Suomea sijaitseva karttapiir-
ros. Taustana oli vihreä alue, joka
ulottui Suomenlahden rannikolta
Kainuun perukoille saakka. Vain
Varsinais-Suomi, Satakunta, Poh-
janmaa, osa Hämettä ja tietenkin
kaukainen Peräpohjola sekä Lappi
jäivät sen ulkopuolelle. Tämä val-
taisa vihreä alue esitti yhtiön puu-
tavarankäytön hankinta-alueita.

Aikaisemmin en ollut tietoinen,
että puutavara tehtailla koottiin
näin laajalta alueelta. Rautateiden
rakentamista esittävässä tutkimuk-
sessani olin kyllä perehtynyt niiden
merkitykseen puunjalostusteollisuu-
delle. Aluksi puut aivan lähikulje-
tuksia lukuun ottamatta oli saatu
perille uittamalla, mutta jo Savon

varsin pian rautateiden tärkein ja
tuottoisin rahtitavara. Niinpä myös
Kymintehtaalle ja Voikkaalle alet-
tiin tuoda paperipuuta ja polttopui-
ta kaukaa sellaisilta alueilta, jotka
olivat uittomahdollisuuksien ulottu-
mattomissa.

Vuosikertomuksen taloudellisen tu-
loksen selvittelystä kävi ilmi, että
runsaasti yli puolet yhtiön liiketuo-
tosta meni puutavaran hankintaan:
kantohintoihin, korjuutöihin, kulje-
tuksiin sekä metsänparannustöihin.
Puutavaraa tarvittiin paljon: tuol-
loin 1950-luvun alussa ennen tehta-
iden laajentamistakin jo liki 2 miljo-
naa pinokuutiometriä vuodessa. Pal-
jon oli tekijöitäkin, sesonkien huip-
puina liki 10 000 miestä ja 4 000
hevosta. Puutavaran hankinta-

alueen laajuus tuli siten ymmärrettäväksi, varsinkin kun monet muut vastaavanlaiset yritykset hankkivat puunsa samoilta alueilta.

Rahavirrat yhtiön kassasta kulki-
vat vastakkaiseen suuntaan kuin
puutavaravirrat. Ne ulottuivat aina
satojen kilometrien päähän syrjäisiin
salokyyliin saakka niin metsänmyyjil-
le kuin kaato- ja ajomiehille. Nämä
rahat tarvittiin elämiseen, maatalou-
den koneellistamiseen ja monta
muuta rahanreikään niillä koetettiin
tukia. Metsänomistajat ja puunjalos-
tusteollisuus esitetään usein kärjek-
käästi vastakkaisina osapuolina ja
tietenkin on aina kaksi erilaista kat-
santokantaa olemassa, kun hintaa
punnitaan. Mutta sopii vain kysyä,
mitä Suomen kansan eteenpäin me-
nosta olisi tullut, ellei tätä yhteis-
työn mahdollisuutta: metsän kasvat-
tamista ja myymistä, puun korjuuta
ja kuljettamista tehtaille sekä sahoil-
le ja vihdoinkin tuotteiden myymistä
ympäri maailmaa olisi osattu järke-
västi hoitaa. Ja miten olisi suoriu-
duttu maaseutuväestön työllisyys-
ongelmista ilman metsätöitä.

Metsäosaston organisaatio

Metsäosaston toiminta laajalla
hankinta-alueellaan ei ollut vähim-
mässäkään määrin sattumanvaraista.
Päinvastoin se oli hyvinkin suunnit-
elmallista ja viimeistä piirtoa myö-
ten organisoitua. Metsäosaston orga-
nisaatiolle antoi luonnollisen pohjan
maantieteellinen jaottelu ensinnä
läntiseen ja itäiseen piirikuntaan, sit-
ten hoitoalueisiin, hoitopiireihin ja
vihdoin pienimpiin yksittäisiin pii-
reihin. Tämä järjestelmä vaikutti
minusta aluksi hieman sotilaallisel-

**Sekä aikaisemman irtouiton että ny-
kyisen nippu-uiton kautena Voikkaan
tehdas saa pääasiallisen puunsa uit-
tamalla. Talven ja kevään kuluessa
valtavat puuvarastot hupenevat, mutta
kasvavat jälleen uittokauden aikana.**

ta. Ohjaksia piti tiukasti käsissään
metsäpäälikkö-kenraali, piirikuntia
johtivat ylimetsänhoitaja-everstit ja
siitä alaspäin päädyttiin sitten taval-
liseen rivimieheen. Todellisuudessa
asioiden hoitaminen oli kuitenkin
paljon monivivahteisempaa kuin
käskyjen jakamista ja niiden nou-
dattamista. Oltiinhan puunhankin-
nassa tekemisissä metsänomistajien
kanssa, joilla oli valta myydä tai
olla myymättä. Heidän valinnas-
saan oli myös ostajan valitseminen.
Metsätyöntekijöilläkin oli useissa ta-
pauksissa valinnan varaa. Siten
puunhankinnan jatkuvuus edellytti
luottavaisen ilmapiirin luomista ja
sen ylläpitämistä. Kaukana takana-
päin olivat ne ajat, jolloin talollinen
saattoi jäädä tietojensa ja kokemuk-
sensa puutteesta huonommalle puo-
lelle toiseen osapuoleen nähden.

Aivan keskeinen tehtävä metsä-
osaston kenttätöissä lankesi piiriesi-

miehille, 'Kymin miehille' kuten pi-
täjillä sanottiin. Ennen kaikkea hei-
dän varassaan oli kestävien suhtei-
den luominen metsänomistajien ja
yhtiön välille. Heidän oli myös
huolehdittava metsätyöntekijöiden
pestaamisesta, korjuutöiden suoritta-
misesta ja metsänparannustöistä.
He olivat yhtiön valtuusmiehiä, pi-
täjillä toimivia 'lähettiläitä', joista
suureksi osaksi riippui maalaisväes-
tön yhtiöstä muodostama käsitys.
Tässä vaikeassa tehtävässään he
myös onnistuivat. Sitä osoittaa se-
kin, että heille uskottiin vaativia
kunnallisia, seurakunnallisia ja jär-
jestöllisiä luottamustehtäviä.

Metsäosasto halusi turvata tämän
tärkeän ammattikunnan jatkuvuuden
käyttämällä hyväksi omaa kokemus-
taan ja henkisiä voimavarojaan. Si-
tä varten perustettiin Sippolan Met-
säkoulu, johon oli halukkaita, hy-
vän kenttäkokemuksen saaneita ha-



kijoita vaikka millä mitalla. Tämä ensin *Olavi Linnamiehen* ja sitten *Eric Appelrothin* johtama oppilaitos valmisti suuren joukon metsäteknikoita, jotka erinomaisin eväin varustettuina ovat tehneet ja tekevät jatkuvasti arvokasta työtä Suomen metsien ja metsätalouden hyväksi. Mitään velvoitetta yhtiön palvelukseen jäämisestä ei Sippolan Metsäkoulun käyneillä ollut, mutta poikkeuksetta jokainen aloitti metsätekniikkouransa yhtiössä.

Pokasahasta moottorisahaan ja hevospelistä metsäkoneisiin

Metsätöissä on 1950-luvun alusta lukien tapahtunut valtavaa edistymistä. Se jatkuu edelleen, mutta yhtiömme piirissä muutoksen toteuttaminen saatiin suurelta osin läpiviedyksi metsäneuvos *Bjarne Bützowin* toimikauden päättymiseen vuoteen 1965 mennessä. Uudistukset ovat luonnollisesti koskeneet maamme koko metsätaloutta, mutta aivan erityisen määrätietoisesti ne toteutettiin Kymiyhtiössä. Pokasahan tilalle alkoi ilmestyä moottorisaha ja siihen saakka korvaamattomana pidetyn hevosen rinnalle traktori ja pian sen jälkeen mitä erilaisimpia raskasta työtä helpottavia ja nopeuttavia koneita. Pellonraivauksesta vapautunut kalustoa siirrettiin tunkemaan korpiin metsäteitä ja siten nollaraja alkoi siirtyä yhä kauemmaksi ja hävisi lopulta kokonaan. Kuormaaminen voitiin ulottaa melkein kannolle saakka ja puut alkoivat saapua nippuina ja kuoripäällisinä tehtaalle. Puun saamista kuoripäällisenä ja nippuina perille metsäneuvos *Bützow* piti niin tärkeänä, että Kymijoen uitossa se toteutettiin jo ennen Kimolan uittokanavan valmistumista siirtämällä niput Konnivedestä Kimolanlahteen kuorma-autoilla.

Myös metsätyömiesten alkeellisia olosuhteita parannettiin. Laajempien

metsien keskelle rakennettiin suuria metsäkämppejä, joiden yhteydessä oli keittiö emäntineen, kuivaushuone, hevostalli, sauna ja työkalujen kunnostustilat. Pian tämän kolhoosimaisen asumisen jälkeen ilmestyi siirrettäviä pienkämppejä. Kaikki oli jatkuvassa kehitysvaiheessa ja Saksalassa Mikkeliissä metsäosaston teknillisen toimiston päällikön *Aaro Hiekkalan* johdolla koetettiin kehittää kenttätöihin ja kuljetuksiin liittyviä parempia ratkaisuja. Siten pyrittiin pienentämään jatkuvasti koheavia kustannuksia jouduttamalla puun kulkua metsästä tehtaalle koneellistamisen ja muun rationalisoinnin avulla. Samalla parannettiin metsätyömiehen ankaria työolosuhteita ja edistettiin työturvallisuutta. Jo 1950-luvulla asetettiin tulevaisuuden tavoitteeksi vakinaisen, läpi vuoden metsässä työskentelevän ja monenlaisiin metsämiehen tehtäviin koulutetun ammattikunnan luominen.

Metsäosaston toiminta ja julkisuus

Metsäosasto ei yrittänyt pitää uudistuspuuhiaan omana tietonaan, ei myöskään metsänhoidollisia toimenpiteitään, joita yhtiön omissa metsissä oli harjoitettu jo vuosisadan alusta saakka. Päinvastoin metsäosaston toimintaa esiteltiin avoimesti lukuisilla metsäretkillä ja esitelmätilaisuuksissa. Niissä oli mukana Helsingin yliopiston ja Metsäntutkimuslaitoksen professoreita, Keskusmetsäseura *Tapion* ja piirimetsälautakuntien edustajia, metsäalan muita virkamiehiä, metsänomistajia ja julkisen sanan edustajia.

Metsäneuvos *Bützow* oli jatkosodan jälkeen kantanut vastuun valtakunnan metsäpääällikkyydestä ja nyt yksityisen yrityksen metsätoiminnan johtajanakin hän pyrki aina säilyttämään kokonaisnäkemyksen. Minulla oli erinomainen onni saada kuu-

lua hänen, verrattoman metsäalan spesialistin, silloisen ylimetsänhoitaja *Harry Willmanin* ja monen muun metsäosaston ammattimiehen lähipiiriin. Olin tervetullut metsäretkille ja niiden yhteydessä kuulin metsätietoutta, mikä oli luullakseni parasta mahdollista. Toisinaan ilmeni erilaisia näkemyksiä teoreettisen metsätieteen ja käytännössä saatujen kokemusten välillä. Ei ollut vaikeata havaita erästä aivan oleellista syytä näihin mielipide-eroihin, nimittäin sitä, että tarvitaan vuosikymmeniä, ennen kuin luonto antaa luotettavia vastauksia. Tätä taustaa vasten yhtiön Nynäsin 3 600 ha:n suuruisen metsäalueen luovuttaminen Metsäntutkimuslaitoksen koetarkoituksiin on ollut konkreettinen ja epäilemättä hyödyllinen kädenlyönti metsäntutkimuksen ja kaukonäköisen ja samalla suunnitelmallisen metsänhoidon välillä. Nynäsin metsissä nähdään ja numeroin osoitetaan, millaisiin tuloksiin metsänistutuksilla ja järkiperaisilla hoitotoimenpiteillä päästään.

Jos en olisi kuulunut 'Suomen seitsemien ihmeitten' arvostelujuuryyn, olisin ehdottanut kilpailuun kaksi kohdetta Kymiyhtiön piiristä. Toinen olisi ollut Verlan tehdasmuseo kylämiljöineen ja toinen Nynäsin metsä, suomalaisen metsänhoidon ainutlaatuinen aikaansaannos.

Olen kertonut yhtiön metsäosastosta ikään kuin menneeseen aikaan kuuluvana. Sitä se suurelta osalta onkin. Sittenmin on rationalisoinnin alalla astuttu jälleen pitkä harppaus eteenpäin ja puunhankinta on luovutettu neljän suuren metsäteollisuusyhtiön muodostaman Tehtaspuu Oy:n tehtäväksi. Ei ole epäilystäkään, etteivätkö Kymiyhtiön metsäosaston ammattimiesten mukana täällä saadut arvokkaat kokemukset olisi siirtyneet tähän puunhankinnan jättiläismäiseen organisaatioon.

Juantehtaan tulevaisuudesta välähdys juankoskelaisille

Juantehtaan tulevaisuudensuunnitelmia valotettiin Juankosken kunnanvaltuuston ja -hallituksen jäsenille sekä kunnan johtaville virkamiehille, kun nämä vierailivat tutustumassa Kymin Osakeyhtiön Kuusankoskella 29. marraskuuta 1974.

Vieraille puhunut yhtiön paperiryhmän johtaja, ekonomi *Heikki Kellokoski* totesi, että paraikaa yritetään tutkia, milloin olisi paras mahdollinen ajankohta käynnistää Juankoskella kartonkikone n:o 2:

— Tällä koneella olisi kolminkertainen tuotantokapasiteetti Juantehtaan nykyiseen koneeseen verrattuna.

— Olemme asettaneet projektiryhmän suorittamaan esisuunnittelua. Tämä esisuunnittelu käsittää aikataulun ja kustannusarvion laatimisen sekä kannattavuuslaskelmien teon. Lisäksi jo esisuunnittelussa huolehditaan yhteyksistä vesi- ym. viranomaisiin, johtaja Kellokoski sanoi.

— Projektin toteutus olisi kolmivaiheinen, jolloin ensimmäinen vaihe käsittää vesivoimalaitoksen rakentamisen, toinen vaihe hiomon tai

hiertämön tekemisen ja kolmas vaihe kartonkikoneen asennuksen. Paikka koneelle on ymmärtääkseni jo varattu Juankosken asemakaavaan tuotantotoiminnan kannalta sopivimmalle mahdolliselle paikalle.

Muutamia vuosia sitten tapahtuneesta Juantehtaan kartonkikone 1:n uusimisesta puhuessaan johtaja Kellokoski totesi, että ”uusimisen yhteydessä tavoitteena oli myös tuotannon nostaminen noin kaksinkertaiseksi samalla kun tuotannon jalostusarvon nostolle asetettiin tavoitteet varsin korkealle”:

— Lähes täydelleen uusi kone ja ammattitaitoinen käyttöhenkilökunta tekevät tänä päivänä korkealaatuisia ja kilpailukykyisiä tuotteita, joilla on ollut hyvä menekki. Samalla nämä tuotteet ovat ehkä herkimpiä tuotteita, joihin talouselämän ylä- ja alamäet heti koskevat. Tällä ker-



Johtaja Heikki Kellokoski: — Paikkakuntina sekä Juankoski että Kuusankoski ovat varsin samantyyppiset. Kummassakin kunnassa tehdas on hallitseva, mittasuhteet vain eroavat.

taa on alamäki näkyvissä. Uskomme sen kuitenkin olevan lyhytaikainen.

Puheensa lopuksi johtaja Kellokoski sanoi olevansa iloinen, jos hän jo nyt voisi esitellä kartonkikone 2:n virallisen rakentamispäätöksen:

— Valitettavasti sitä ei vielä tässä vaiheessa voi tehdä.

Koskelassa juankoskelaisvieraille esiteltiin Kymin Osakeyhtiön toimintaa. Kuvassa eturivissä valtuuston puheenjohtaja *Simo Tuunainen* (kolmas vasemmalta), Juantehtaan sosiaalipäällikkö *Mikko Lehto-ora* ja kunnanjohtaja *Aarno Latvala*.



JÄRJESTÖJEN NÄKÖKULMASTA

Ammattiyhdistysliikkeen nuorisotoiminta tähtää tulevaisuuteen

Merkittävä tekijä SAK:n jäsenmäärän jyrkässä kasvussa on viime vuosina ollut työläisnuorison joukkomittainen järjestäytyminen ammattiyhdistysliikkeen riveihin. Yhteiskuntamme epäkohdat entistä selvemmin tiedostavaa ja yhteiskunnallisesti aktiivisena tuntee työläisnuoriso voimakkaana tarpeen järjestäytyä valvomaan etujaan. Työläisnuorisosta on suurten ikäluokkien ja elinkeinorakenteen nopean muutoksen myötä tullut keskeinen voima ay-liikkeen piirissä. SAK:n nykyisestä runsaasta 800 000 jäsenjoukosta on noin 40 % alle 30 vuotiaita. Erällä nopeasti kasvaneilla aloilla, kuten esimerkiksi metalliteollisuudessa, on alle 30-vuotiaitten osuus jopa 50 % jäsenistöstä.

Myös paperiteollisuuden piirissä on nuorisotoiminta viime vuosina kehittynyt voimakkaasti. Ammattiosastojen nuorisosaastoja, joiden tehtävänä on organisoida ja kehittää nuorisotoimintaa on perustettu lukuisia eri puolille maata.

Miksi tarvitaan nuorisotoimintaa? Nuorisotoiminta ammattiyhdistysliikkeessä ei ole itsetarkoituksellista, vaan se tähtää samoihin päämääriin kuin koko ammattiyhdistysliikkeenkin toiminta, sillä nuoriso ei ole mikään erillinen luokka yhteiskunnassa. Nuorisosaastojen tehtävänä on aktivoida nuoria ja vetää heitä mukaan ammattiosastojen toimintaan, muodostaahan nuoriso ammattiyhdistysliikkeen tulevaisuuden.

Nuorisotoiminnalla on seuraavat neljä tärkeää tarkoitusta: Aatteellinen kasvatus, paneutuminen ja vaikuttaminen erityisesti nuorten palkka- ja työehtoihin, nuorten kouluttaminen ay-

**Paperiteollisuuden
Työntekijäin Liiton
Voikkaan osasto
n:o 38:n nuorisosaaston sihteerinä
ja tiedotussihteerinä toimii Self
Copy-laitoksella
työskentelevä
Pertti Suova, joka
lähetti lehdellemme
tällä sivulla
julkautun
kirjoituksen.**



liikkeeseen ja järjestötoimintaan sekä nuorten vaikutusvallan kasvattaminen ja turvaaminen ammattiyhdistysliikkeessä.

Paperinuorten toiminta omalla paikkakunnallamme?

Omalla paikkakunnallamme nuorisotoimintaa lähti ensimmäisenä kehittämään Kuusankosken osasto n:o 19 noin kaksi vuotta sitten. Toiminnan myönteisistä kokemuksista otettiin oppia ja niinpä vuosi sitten myös Voikkaan osasto n:o 36 teki päätöksen oman nuorisosaaston perustamisesta. Kuluneen vuoden aikana toimintaa on hillelleen kehitelty. Ikään kuin tulikasteena nuorisosaostolla oli viime tamikuussa onnistuneen työsuojeluseminaarin järjestäminen Radansuussa.

Jaostolla on edustajansa Kuusankosken Ammatillisen Paikallisyhdistyksen Nuorisosaostossa, Kymen-Saimaan paperinuorten yhteistyösaostossa sekä osaston eri elimissä, kuten vapaa-ajan toimikunnassa ja opintojaostossa. Ja-

oston puheenjohtaja ja sihteeri osallistuvat osaston toimikunnan kokouksiin puhe- ja esitysoikeudella. Viime talvena jaostolla oli oma opintokerhonsa, jossa opiskeltiin ay-tiedon perusteita. Lisäksi jaoston toimihenkilöt ovat osallistuneet SAK:n ja Paperiliiton järjestämiille kursseille ja seminaareihin.

Nuorisosaaston puheenjohtajana toimii **Ari Jyräs**, varapuheenjohtajana **Tappio Koivikko**, sihteerinä ja tiedotussihteerinä **Pertti Suova** sekä rahastonhoitajana **Seppo Kuosmanen**.

Toiminnan käynnistämisessä ja suunnitelmassa on ollut luonnollisesti vaikeuksia. Isossa ammattiosastossa yhteyksien luominen on vaikeaa. Toiminnan kehittäminen tulevaisuudessa, yhteyksien luominen muihin ay-nuoriin ja poliittisiin nuoriso- ja koululaisjärjestöihin, sekä myös julkaisu- ja ohjelmatoiminnan kehittäminen on kuitenkin omiaan tuomaan lisää nuoria mukaan toimintaan.

Nuorisosaasto vetoaakin kaikkiin paperinuoriin: Tule mukaan toimintaan.

Juantehdas on nyt tämän näköinen: entistä pitempi ja tilavampi. Tehtaan uusi laajennusosa otettiin käyttöön kesällä. Laajennusosa mahdollisti varastotilojen lisäämisen ja uuden arkikiekkurin sijoittamisen.



Erinomaisesti sanoo viihtyneensä Juankoskella Juantehtaan myyntisih-
teeristön päällikkö, merkonomi **Erik Guttormsen**, joka on savolaisessa mai-
semassa samoillut nyt parin vuoden
ajan. Kotkassa syntynyt Guttormsen
sanoo aikanaan tulleen paikkakun-
nalle suurten ennakkoluulojen vallassa
ja vähin odotuksin:

— Kun sain tietää, että minun täytyy
muuttaa Kuusankoskelta Juankoskelle,
oli ensimmäinen ajatus, että siellä ai-

Siinä on savolaista rehevyyttä ja kar-
jalaista mäkisyttä, sanoo Guttormsen
ja luonnehtii luontoa yksinkertaisesti
fantastiseksi:

— Kaikenlaisen urheilutoiminnan
kannalta tämä on aivan ihanteellista
seutua. Talviurheilun harrastamisedel-

la vallitsee pimeä tunnelma. Kesä taas
on suorastaan verraton, jos vain säät
ovat hyvät.

Guttormsen haluaa tähdentää sitä,
että on väärinkäsitys kuvitella Juan-
kosken sijaitsevan korvessa:

— Maalaismainen ja teollinen kul-

MITÄ KUULUU?

nakaan en tule viihtymään. Toisin on
kuitenkin käynyt. Täällä oppii pane-
maan asiat hieman toisenlaiseen tär-
keysjärjestykseen kuin kaupunkipai-
koissa, Guttormsen sanoo ja lisää, että
paikkakunnasta voi muodostaa lopul-
lisen käsityksen vasta siellä jonkin ai-
kaa asuttuaan eikä pelkän pikaisen
käynnin avulla.

Juankoskelainen luonto on ainutlaa-
tuisuudessaan viihtymistekijä sinänsä.

lytykset ovat verrattomat jo Juankos-
kellakin ja niitä vielä lisää seikka, että
noin kolmenkymmenen kilometrin
päässä täältä sijaitsee Tahkovuoren
kuulu talviurheilukeskus, joka on eräs
maamme parhaimmista ja joka tarjoaa
monipuoliset harrastusmahdollisuudet.

— Luonnonaikojen vaihtelun seuraam-
iseen täällä kiinnittää etelästä tullut
ihminen väkisinkin huomiota jatkuvasti.
Ikävin aika on syksy, jolloin seudul-

kevat täällä käsi kädessä ja muodosta-
vat Juankoskesta hyvin erikoisen mil-
jöö. Liikenneyhteyksien kannalta Ju-
ankosken sijainti on kokonaisuudes-
saan edullinen. Kuopiosta on lentoyh-
teydet kaikkialle ja voipa sanoa niin-
kin, että esimerkiksi Helsinkiin Juan-
koskelta pääsee lentoyhteyden vuoksi
nopeammin kuin Kuusankoskelta.

— Juankoskelaiseen elämänmuo-
toon perehtyminen ja sen oppiminen
vaatii kuitenkin asennemuutosta. Pas-
siivinen asenne täällä ei ole hyväksi,
jos aikoo viihtyä. Aktiivisella toimin-
nalla sen sijaan löytää yhä uusia mah-
dollisuuksia. Niinpä esimerkiksi venei-
lyyn on erinomaiset mahdollisuudet,
kun paikkakunta sijaitsee hyvien vesi-
reittien varrella.

— Kaupunkimaiseen elämäntyyliin
verrattuna on suuria eroja. Joskus il-
taisin kaupungeissa joidenkin harras-
tamat ns. näyteikkunakierrokset täytyy
jättää pois, mutta niiden tilalle voi
löytää muuta puuhaa. Juankosken pal-
veluvarustus on hyvä ja jatkuvasti ke-
hittyvä, kuten koko kuntakin.

Guttormsen sanoo, että Kymiyhtiön
tehdaspaikkakunnista Juankoski on
eräs mielenkiintoisimmista. Hänellä on
kanttia sanoa, koska hän on asunut lä-
hes kaikkialla tehdaspaikkakunnilla.

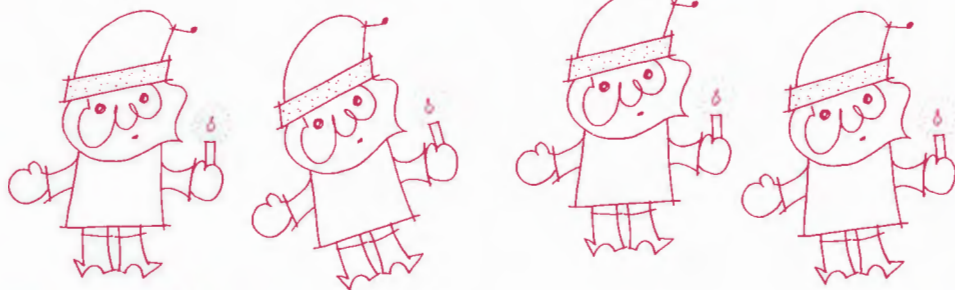
Juankoski on tulevaisuuden sana,
sanoi Guttormsen lopuksi.



— Juankosken
kartonki maistuu
nyt myös ma-
kealle, sanoo Erik
Guttormsen ja ke-
hoittaa maista-
maan. Uutuuspas-
tilli Danelli paka-
taan Juantehtaan
kartongista teh-
tyyn pakkaukseen.

Tästä

puhutaan



"Öitä on monta, mutta **joulu** on vain kerran vuodessa, sentähden iloitaamme nyt", sanoi Seitsemän veljeksien Juhani.



Hallan eläkeläiset viettivät pikkujoulua seuratalossa 8. 12. Oloneuvos **Eino Kostamo** oli kirjoittanut tilaisuuteen seuraavan runon:

Kera kahvin sekä pullan tekijät nää vihreen kullan saavat jälleen nähdä tutut. Pöydissä ne riittää jutut. Vaikka työt jo taakse jäivät, oloneuvoksen nää päivät aina lyhyeksi jää, jos vain jotain harrastaa. Harrastus on a ja o. Sehän terveyttä tuo.

Niin se vierii ajan ratas.



Lokakuun viimeisenä päivänä vietettiin Koskelassa yhtiön sosiaalipäällikkö **Ake Launikarin** läksi-äisjuhlaa, johon osallistui runsaasti sosiaalipäällikkö **Launikarin** työtovereita. Tilaisuudessa piti eläkkeelle siirtyvälle puheen yhtiön hallinnon johtaja **Olof Hernberg** (vas.). Kuvassa oikeilla sosiaalipäällikkö **Launikari** Alli-rouvansa kanssa.

Joulujakin kohta sadas luona Sammon, joka sahaa onneksemme puusta rahaa. Tuotteet näkyy kaikkialla, leimassa kun lukee Halla. Raamit kun ei täällä pauhaa, toivotankin joulurauhaa; niille, jotka työssä häilää onnekkampaa uutta päivää!



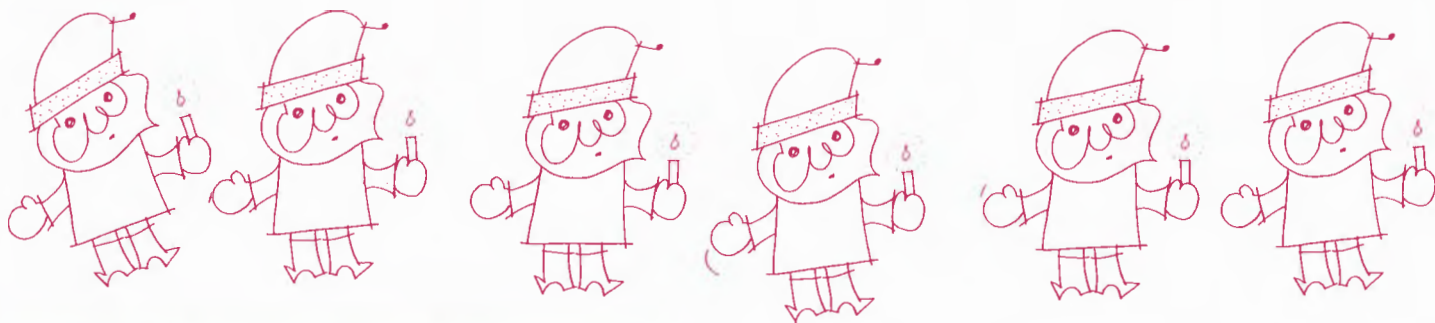
Suomen Säästöteknillisen Seuran julkaisutoimikunta järjesti seuran jäsenille kirjoituskilpailun, johon osallistui mm. suunnitteluosastolla Kuusankoskella työskentelevä insinööri **Reijo Honkanen**. Hänen kirjoituksensa osallistui ryhmään 'käytännön sovellutukset' ja kirjoituksen aihe oli nimeltään 'Pari vaikeutta vähemmän tiheyden mittauksessa'. Kilpailussa jaettiin tällä kertaa vain yksi ainoa palkinto ja sen sai ins. Honkanen. Siispä parhaat onnittelumme!



Drama Group on perustettu **Starin** tehtaalle Blackburniin, kertoo Star News viime numerossaan. Asiasta kiinnostuneita on ilmoittautunut kuusikymmentä ja ensimmäisestä näytelmästäkin on jo päätetty. Se on komedia nimeltään 'The Bride and the Bachelor', jonka on kirjoittanut Ronald Millar. Nimi on vapaasti suomeksi käännettynä jotakuinkin, jotta '**Morsio ja ylkä**'. Esityspaikka on paikallinen Community Theatre. Ensi-ilta on maalisuussa seitenviis.



Heinolan tehtaalla ilmenee jatkuvasti omatoimisuutta näissä 'luovissa hommeleissa'. Siellä on oma underground-lehtensä ja kaikenlaisia kupletteja ja viisuja nikkaroidaan tämän tästä. **Pentti Helenius** lähetti meille viimeimmän sävelteoksen, josta poimimme muutamia ns. ikuisia ajatuksia:



Hallan työnjohtaja Eino Adolfsenin siirryttyä eläkkeelle hänelle ojenettiin kukkia ja muistolahja. Kuvassa vas:lla Mikko Lilja, Ritva ja Kari Rännäri, Eino Adolfsen ja Ilse Laukkarinen.



"Hyväntuulinen nyky-hallalainen eli sukeltaja Voitto Myllärinen" on kirjoitettu tämän Hallasta meille lähetetyn kuvan taakse. Kuvan on ottanut Esko Virtanen. Myllärisen takana näkyy sahan vekottimia.

Organisaatiomuutos tehtiin. Saas nähdä kuinka se painosta ehtii, ennenkuin uusi jo tarpeen on, kierto kun toimen on loppumaton.

Pysyvää määräkset myöskin laatii osastomme tää ja heti perään vaatii, että se edellisen kumoaa. Entisen roskikseen heittää saa.

Voipaperiosastosta eli piirtämöstä lauletaan seuraavaan tapaan:

Osastomme piirtämö on tää. Haivenista tyhjeneempi pää, otsa kurtussa kun tuumaillet, miten homman tääinkin hoitelet. Miksi piirrän, multa kysytään. Sit' en aina tajuu itsekkään...

Koulutus-pomo **Leo Rauhalallekin** on oma säkeensä:

Kohisee se Verlankin koski tänä syksynä. Kuva on otettu marraskuussa.



Takamuskin jo aivan täss' puutuu, jatkuvasti kun koulutetaan...

— Niin se kyllä onkin, että mene Verlaan milloin tahansa, niin aina siellä on Leo Rauhala ja Heinolan hurjat.



Tiedotussihteeri, toimittaja **Eero Marttinen**, joka tuli yhtiön palvelukseen tiedotusosastolle 25. 9. 1973 jättää ystävänsä ja lukijansa vuoden vaihteessa palveltuaan parissamme kolmisen kuukautta päälle vuoden. Hän siirtyy uutispäälliköksi Varkauteen siellä ilmestyvään Warkauden Lehteen.



Tiedotusosastolle kuuluu muitakin uutta: Marraskuun 24. vihittiin Anjalan kauniissa kirkossa avioliittoon tiedotusosaston toimitusapulainen ja sihteeri Maritta Purtilo. Siitä lähtien on puhelinnumerossa 417 vastannut **Maritta Hanjoki**.



'Erämaan suruttomat' eli juankoskelaiset pakkasivat itsensä aamutuimaan junaan liäninsä piäkaapunnissa Kuopiossa ja matkustivat Kuusankoskelle 29. 11. Suureen muallimaan olivat lähteneet tutustumaan Juankosken kunnanhallituksen ja -valtuuston jäsenet sekä kunnan ja Juantehtaan johtavat virkamiehet, yhteensä kolmisenkymmentä henkeä. Kuusaalla katseltiin paperikoneita ja arkkisalia ja kierrettiinpä asuntoalueilla ja katseltiin päälisin puolisoin kaupunkia muutoinkin.

Ja missä erämaan suruttomat ovat koolla, niin siellä — kuten ennenkin — kalaa uitetaan ja härkää juotetaan... sano Lampeen. Kouvolasta lähti aamu-yöstä juna Kuopioon klo 1.50 ja aamutuimaan suruttomat tallasivat jälleen Kuopion raittia. — Taisipa tehdä suolamuikku kaupansa Kuopion torilla!

Nyt on Juankoski saanut muutakin mainetta! Tunnettu pop-yhtye esittää parhaillaan sävelmää 'Here I come Juankoski!'



Toimittaja **Olavi Pennala Kuusankosken Sanomista** sai yhtiömme tiedotusosastolta ns. tiedonjulkistamispalkinnon eli erityislahjan mittavasta kirjotussarjastaan 'Löysistä ja löysin viereistä', joka julkaistiin vuoden aikana Kuusankosken Sanomissa. Mainittakoon, että hän haastatteli yhteensä n. 50 eri yhtiöläistä tehdessään kirjoitus-sarjaansa.



Yhtiön tiedotusosasto ja henkilöstölehtien toimitus lähettävät **hyvän joulun toivotukset** kaikille yhtiöläisille ja heidän perheilleen. Samalla toivotellaan kaikille **onnellista vuotta 1975** ja hyvää yhteistyötä ja menestystä.



Omat joulutervehdyksensä Kirjapainon henkilökunnalle, teräshermoiselle Torsti Borgille kuljetusosastolle, Helsingin konttorin henkilökunnalle, Roger Davisille, Inger Hagströmille, joka lähtee Lontoseen, insinööriä Tannille ja leiva-Kaesalle sosiaaliosastolla

lähettää **susa**.

Voikkaan tehtaanlääkäri

Karl H. Roschier:

irti tupakasta

— Nykyisin joka toinen 16-vuotias tupakoi säännöllisesti. Vaikutuksille altteimmassa iässä (12—13-vuotiaat) on vastaava tupakointimäärä 18—19 väliillä.

— Tiesitkö, että noin 20 vuoden tupakoinnin jälkeen olet vaarassa sairastua keuhkosityöpään ja että keuhkoissasi on jo merkkejä tulehduksesta tai keuhkolaajentumasta?

— Tiesitkö, että savukkeiden polttaminen on tärkein nykyisin tunnettu keuhkosityövän, keuhkoputkitulehduksen (yskä), keuhkolaajennuksen ja alaraajojen huonon valtimoverenkierron syy?

— Tiesitkö, että vuonna 1971 kuoli Suomessa keuhkosityöpään enemmän ihmisiä kuin liikenneonnettomuuksissa eli n. 1800 henkilöä.

— Keuhkosityöpäkuolleisuus on Suomessa — Englannin jälkeen — maailman toiseksi suurin. Noin joka 12. tupakoitsija, joka polttaa askin savukkeita vuorokaudessa, kuolee keuhkosityöpään. Jos otetaan mukaan tupakan muut vaikutukset elimistöön, voidaan sanoa 5000 henkilön menehtyvän vuosittain tupakoinnin seurauksena.

— Useimmat keski-ikäisen sydänveritulppapotilaat ovat ahkeria savuttajia. Tupakansavun vaikutukset sydämen sepelvaltimoihin — erityisesti sen sisältämä hakekaasu — ovat vahingolliset ja kiirehtivät tulppataudin tuloa. Mikään savukefilteri ei pidätä hiukan hiukkaa hakekaasua.

— Tupakan vaikutukset elimistöön ovat suorastaan verrannolliset poltetun tupakan määrään. Mitä nuorempa tupakointi aloitetaan ja

mitä enemmän savutetaan, sitä varmempi on huono lopputulos.

— Polttaminen on myös yhteydessä kurkunpäänsyövän ja rakkosityövän syntyyn.

— Yleensäkin tupakoivat sairastavat enemmän ja kuolevat nuorempina kuin tupakoimattomat. Tilastollinen ero viimeainittujen hyväksi on aski/vrk polttaville 8 vuotta.

— Koska tupakoiminen Suomessa aloitetaan nykyään yhä nuorempa — muutamissa kouluissa on tupakointi sallittua??? — merkitsee tämä käytännössä sitä, että nykyisistä tupakoivista koululaisista noin 20000 kuolee keuhkosityöpään ennen 70:tä ikävuottaan, mikäli eivät luovu tupakasta.

— Missä viipyy tupakkalaki? Lakiesitys valmistui keväällä 1973 ja on siitä lähtien levännyt kuulumattomissa sosiaali- ja terveysministeriön pöydällä.

— Tupakasta luopuminen on vähemmän vaikeaa kuin luuletkaan. Tee rohkea päätös: lopeta! Se on terveyden kannalta elämäsi tärkeimpiä päätöksiä ja kannattaa aina. Tulokset huomaat jo muutaman päivän kuluttua.

— Tunkkainen olo häviää, aamukäheys ja yskä hellittävät, hengitys alkaa kulkea, maku ja hajuaistit paranevat, siisteys ja huoneilma paranevat, tupakkarahat jäävät taskuusi muuta käyttöä varten — noin 1000 markkaa vuodessa!

— Yritä — et pety! Kerro onnistuneesta tupakkalakosta tupakoivalle ystäväillesikin ja kannusta häntä lopettamaan.



Oili
Salenius



Kalevi
Lehti



Vienari
Elg



Tuure
Nyberg



Leo
Rauhala



Uuno
Liukkonen



Viljo
Alanko



Taavi
Laamanen



Leo
Heinänen



Jouko
Mäkelä

Pitkäaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKI

OILI SALENIUS

laboratoriotyöntekijä tutkimusosastolta tuli 2. 10. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1934. Tutkimusosastolla hän on työskennellyt v:sta 1949. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin tutkimuspäällikkö Pauli Paasosen kiittäessä häntä ansiokkaasta palveluksesta.

UUNO LIUKKONEN

merkkaaja Kymin paperitehtaalta tuli 4. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Artjärvellä 11. 11. 1911. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1934. Kymin paperitehtaalta hän tuli 1951. Merkkaajana hän on työskennellyt v:sta 1959. Koskelassa pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin isännöitsijä Magnus Wangelin kiittäessä häntä ansiokkaasta palveluksesta.

VEIKKO HIMANEN

sukeltajan merkkimies rakennusosastolta tuli 30. 11. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Voikkaan klubilla pidetyssä tilaisuudessa hän vastaanotti yhtiön 40-vuotisansiomerkin dipl.ins. Unto Viherlaihon kiittäessä häntä ansiokkaasta palveluksesta.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKI

KALEVI LEHTI

varasto-osastonhoitaja Voikkaan varastolta täytti 60 vuotta 1. 11. Hän on syntynyt Käkisalmissa ja tuli yhtiön palvelukseen 1949. Hänen harrastuksiinsa kuuluvat kuorolaulu ja ammattiyhdistystoiminta.

VÄINÖ EHRUKAINEN

kirvesmies rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 19. 1.

OLAVI TAKALA

koneenhoitaja Voikkaan paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 23. 1. Hän on syn-

tyntyt Elimäellä ja tuli yhtiön palvelukseen 1931. Hän toimii nykyisin PK 12:n hoitajana.

VILJO ALANKO

merkkaaja Kymin paperitehtaan Yankee-osastolta täyttää 60 vuotta 25. 1. Hän on syntynyt Sysmässä ja tuli yhtiön palvelukseen 1937. Nykyiseen tehtäväänsä hänet nimitettiin 1947.

VEIKKO KAHRI

rakennustyöntekijä rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 26. 1.

VIENARI ELG

laitosmies Kymin höyryvoimalaitokselta täyttää 60 vuotta 11. 2. Hän on syntynyt Pusulassa ja tuli yhtiön palvelukseen 1956.

PAULI LIIKANEN

putkiseppä metallikorjaamolta täyttää 60 vuotta 21. 2.

TAAVI LAAMANEN

lastausmestari Kuusanniemen sellutehtaalta täyttää 50 vuotta 31. 12. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1950. Kuusaniemeen hän siirtyi 1964. Hän laulaa Kuusankosken kirkkokuorossa.

MARTTI VILKKI

puistotyöntekijä asunto-osastolta täyttää 50 vuotta 1. 1. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli yhtiön palvelukseen 1942. Nykyisessä tehtävässään hän on toiminut v:sta 1948.

OSSI PETHMAN

mestari metallikorjaamon koneistusosastolta täyttää 50 vuotta 1. 1.

TUURE NYBERG

jiysijä metallikorjaamolta täyttää 50 vuotta 9. 1. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli yhtiön palvelukseen ensi kerran 1939. Nykyisessä tehtävässään hän on toiminut v:sta 1946. Järjestötoimintaan hän on ottanut osaa lähes 30 vuotta ja kunnallisissa luottamustehtävissä hän on toiminut useita vuosia. Nykyisin hän kuuluu kaupunginvaltuuston sosiaalidemokraattiseen valtuustoryhmään ja toimii kotiseutu- ja museolautakunnan puheenjohtajana.

ARTTURI AHONEN

1. keittäjä Kymin sellutehtaalta täyt-

tää 50 vuotta 12. 1. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1956. Nykyisessä tehtävässään hän on toiminut v:sta 1972.

EINO KOIVULA

välirullaajan käyttäjä Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 13. 1. Hän on syntynyt Mäntyharjulla ja tuli yhtiön palvelukseen 1947. Kymin paperitehtaalte hän siirtyi 1950 ja nykyisessä tehtävässään hän on toiminut v:sta 1969.

TAAVETTI SONNINEN

kuorimomies Voikkaan puuhiomolta täyttää 50 vuotta 26. 1. Hän on syntynyt Pielavedellä ja tuli yhtiön palvelukseen 1961.

ERKKI SALMINEN

ohjaamopäivystäjä sähkövoimaosastolta täyttää 50 vuotta 26. 1.

ERKKI NYMAN

vedenpuhdistuslaitoksen hoitaja Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 6. 2.

LEO HEINÄNEN

huoltomies Voikkaan paperitehtaan kunnossapitoryhmästä täyttää 50 vuotta 10. 2. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tuli yhtiön palvelukseen ensi kerran 1942 raitiotieosastolle. Nykyiseen toimeensa hän siirtyi 1961.

PAAVO VESALAINEN

paalaaja Kymin sellutehtaalta täyttää 50 vuotta 12. 2. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1949. Nykyisessä toimessaan hän on ollut v:sta 1954.

VILHO LOUKO

kuorimomies Voikkaan puuhiomolta täyttää 50 vuotta 22. 2. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1961.

HALLA

TOIVO HOKKANEN

maalari rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 17. 2. Hän on syntynyt Kangasniemellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1937. Nykyiseen tehtäväänsä hän siirtyi 1955.

ANJA RIIKONEN

nosturinkuljettaja tukkiosastolta täyttää 50 vuotta 14. 2. Hän on syntynyt Jääskessä ja tuli yhtiön palvelukseen 1969. Nykyiseen toimeensa hän siirtyi 1970.

KARKKILA

HELVI ROSENQVIST

keernantekijä keernaosastolta täyttää 60 vuotta 25. 1. Hän on syntynyt Vihdissä ja tuli yhtiön palvelukseen 1939. Keernaosastolla hän on työskennellyt v:sta 1943.

JOUKO MÄKELÄ

työnjohtaja emalilaitokselta täyttää 50 vuotta 15. 1. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä (Ul.) ja tuli yhtiön palvelukseen ensi kerran 1940. Yhtäjaksoisesti yhtiön palveluksessa hän on ollut v:sta 1949. Emalilaitokselle hän tuli 1972. Hänen harrastuksiaan ovat suunnistus ja kuntoliikunta.

TYKO ETOLIN

kaavaaja maakaavaamosta täyttää 50 vuotta 19. 1. Hän on syntynyt Pyhäjärvellä (Ul.) ja on ollut yhtiön palveluksessa yhtäjaksoisesti v:sta 1954.

HEINOLA

KERTTU MARTISKAINEN

myyntikonttoristi myyntiosastolta täyttää 60 vuotta 26. 1. Hän on syntynyt Johanneksessa ja tuli yhtiön palvelukseen Karkkilan tehtaalle 1946. Heinolan tehtaan myyntiosastolle hän siirtyi 1962.

LEO RAUHALA

tekniikko täyttää 50 vuotta 8. 1. Hän on syntynyt Vaasassa ja tuli yhtiön palvelukseen 1954 Karkkilan tehtaalle. Heinolan tehtaalle hän siirtyi 1955 toimien nykyisin tehtaan koulutusasiainhoitajana ja palkkalaskennan esimiehenä. Vapaa-aikanaan hän koripalloilee.

Manan majoilte

Lokakuun 7. pnä kuoli lomittaja Paavo Hermunen Voikkaan puuhiomolta. Hän oli syntynyt Luumäellä 30. 9. 1926 ja tuli yhtiön palvelukseen 1974. Häntä jäivät kaipaamaan lähinnä omaiset.

Lokakuun 27. pnä kuoli lajittelija Elise Toivonen Kymin paperitehtaan PK 7:n arkhisalista. Hän tuli yhtiön palvelukseen 1948. Häntä jäivät kaipaamaan lähinnä omaiset.



Marraskuun 18. päivänä kuoli kotimatallaan liikennetapaturmassa insinööri Veikko Airola paperiryhmän suunnitteluosastolta. Hän oli syntynyt 30.8.1917 Viipurissa, tuli ylioppilaaksi 1937 ja valmistui insinööriksi Tampereen Teknillisestä opistosta 1946. Yhtiön palvelukseen rakennusosaston piirustuskonttoriin hän tuli 1947. Teknilliselle osastolle hän siirtyi 1952 ja suunnitteluosaston rakennuspiirtämön päälliköksi 1973. Häntä jäivät kaipaamaan lähinnä puoliso ja kolme poikaa.

100-vuotiaan Kymin Uittoyhdistyksen...

Jatkoa s:ltä 13

joella väliaikaisen yhtiön hoitamaan yhteistä uittoa Päijänteen Käkisalmeilta Kotkaan. Tästä tapahtumasta alkoi maamme vanhin yhteisuito ja sitä hoitavan yhteistyöelimen nyt jo yli 100 vuoden pituinen yhtäjaksoinen historia. Aluksi tuo yhteistyöelin oli nimeltään Kymin Lauttausyhdistys ja myöhemmin Kymin Uittoyhdistys.

Kuluneen 100 toimintavuoden aikana on Kymin Uittoyhdistyksen väylissä käsitelty arviolta noin 100 000 000 m³ puuta ja tarjottu työtä sekä ansiomahdollisuuksia vuosittain noin 500—3 400 miehelle. Yhdistyksen toimintaan sisältyy monenlaisia edistyksen ja tilapäisten

taantumusten vaihteita. Selvänä päälinjana on kuitenkin viime sotiin saakka ollut jatkuva toiminnan kasvu ja rahanarvon muutokset huomioonottava kustannustason lasku, jota sota-aikojen vaihtelevat mullistuksetkaan eivät keskimäärin ole voineet muuttaa.

Metsäpäällikkö Kvist totesi, että ”nippu-uitto on nopea, tehokas ja varsin häiriövapaa tapa kuljettaa suuria puumääriä”:

— Suurimmat yhtä aikaa kuljetettua puumäärät Kymin Uittoyhdistyksen väylissä ovat olleet noin 18 000 m³ ja lyhin suurehkon erän siirtoaika Keitelelen yläpäästä Voikkaalle on ollut noin 14 vuorokautta.

Metsäpäällikkö Kvist sanoi uskovan nippu-uiton säilyttävän asemansa myös tulevaisuudessa maamme tärkeimpänä raakapuun kaukokuljetusmuotona:

— Merenkulkuhallituksen, Metsähallituksen, Tie- ja Vesirakennushallituksen sekä Vesihallituksen yhteisesti julkaisema moniste osoittaa, että yhdellä litralla polttoainetta voimme kuljettaa 1000 kiloa tavaraa nippu-uitossa aina 307 kilometrin päähän, kun vastaava matka rautateillä on 78 km ja autolla vain 18 km. Käytettävä polttoaine on lisäksi halvempaa kuin missään muussa kuljetusmuodossa. Uittovalmiuden ylläpito keventää näinollen maamme maksutasevaikeuksia, koska tuontipolttoaineen tarve on vähäistä. Samalla se vähentää maamme alttiutta kansainvälisille kriisitilanteille. Uitto on lisäksi omavaraista ja sen työvoiman tarve on vähäistä, metsäpäällikkö Kvist sanoi.

Metsäpäällikkö Kvist sanoi Kymin Uittoyhdistyksen hallituksen toivovan, että nyt julkistettu historikki toisi lisävalaistusta jo unhoon jääneisiin tapahtumiin ja voisi muutenkin palvella kaikkia niitä, joita uittotoiminnan, erään maamme taloushistorian erikoissektorin tapahtumat ja ilmiöt kiinnostavat.

Soinlahdessa sahataan...

Jatkoa s:ltä 7

rimpia vientimaita ovat olleet Englanti, Länsi-Saksa, Hollanti, Belgia, Ranska ja Irlanti. Koko yhtiön liikevaihdon arvellaan tänä vuonna liikkuvan lähes 28 miljoonan markan vaiheilla.

SAVESSA HYVÄN TIILEN SALAISUUS

Yhtiön alkuvuosia muistellessaan teollisuusneuvos Kähäri totesi, että markkinoinnin avaamisessa ei ollut Soinlahden tuotteilla vaikeuksia:

— Se oli jopa helppoa. Tiili on erinomainen rakennusaine ja tätä mieltä ollaan yhä laajemmin. Lisäksi Soinlahden tiili on tullut tunnetuksi erityisen hyvästä laadustaan. Eräs laadun salaisuus on tämä iisalmelainen savi, jota me tiilissämme käytämme. Sen raekoko on juuri ihanteellisen sopiva teknillisen tiilen valmistukseen.

Ja teollisuusneuvos Kähäri vetää työhuoneensa kirjahyllystä esiin Oma maa-teoksen vuodelta 1958 ja sen Savoa käsittelevän niteen. Siitä hän osoittaa kohdan, jossa se on pantu kirjoihin ja kansiin:

”Soinlahden tehtaan tiilien erinomaiseen laatuun vaikuttaa käytettävissä oleva raaka-aine. Savea nimittäin lihottaa sen päälimmäisin kerros, joka on peräisin lännestä, Muhoksen sedimentistä, ”savikivestä”. Tätä on kulkeutunut jääkaudella aina Soinlahteen saakka. Muhoksen savi tunnetaan meillä harvinaisesta punaisesta väristään”.

Soinlahden tehtaasta ja iisalmelaisista teollisuusneuvos Kähäri sanoo vuosien kokemuksella:

— Minulla on se käsitys, että iisalmelaiset ovat olleet tehtaaseen ja tehdas iisalmelaisiin tyytyväinen. Seutu on ollut pienviljelijävaltaista, joille on ollut tervetullut taloudellinen lisä tehdastyössä käynti ja siitä saatava palkka.

